Ціна цього числа 25 сот.

РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 20 КВІТНЯ 1930. Porto apłacone ryczałtem. Ч. 15.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА"
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Півріччно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ. ПАВЛО РУБЕНС

Харківський процес „Спілки Визволення України“

В процесі 45 Українців, членів „Спілки Визволення України“ покінчили вже переслухувати обжалуваних. Потім промовляв прокуратор Михайлик. Він домагався кари смерти на двацять кількох обжалуваних. Більшовицькі агітатори й часописи роблять крик, що таке домагання за лагідне, що всіх 45 обжалуваних треба покарати смертю. Вуличне шумовиння йде за агітаторами й теж кричить: „Усіх на смерть!“

Дня 14 ц.м. промовляла оборонниця Гермайзого Вознесенська. Вознесенська промовляла українською мовою. Вона доказувала, що національний український рух це не робота чужих ані не тільки української буржуазії. Він був завсіди глибоко народній і завсіди спирався на широкі народні маси. Члени „Спілки Визволення України“ спиралися на кооперативний рух, бо бачили в ньому чинник, що веде народ, а перше всего вбогі народні маси, малоземельні та безземельні верстви до кращої долі. Українська кооперація, доказувала Вознесенська, відгравала ще до війни дуже важну ролю в розвитку національного руху.

Потім перейшла оборонниця до долі кооперативного руху в часі перед більшовицькою революцією, потім за Центральної Ради, за гетьмана, за Директорії та за радянської влади...

Так процес проти найкращих синів українського народу доходить уже до кінця. Не знати, яка доля жде обжалуваних, хоч можна сподіватися найгіршого для них. Та можна вже тепер сказати, що більшовики не осягнуть цього, що думали осягнути. Противно цей процес отворить очі найширшим кругам нашого народу й причиниться до ще більшого національного освідомлення.

— —

Додаткові вибори до сойму й сенату

І наради в справі розвязання сойму

Додаткові вибори в округах, в яких Найв. Суд унееважнив головні вибори, визначені в таких речинцях: вибори до сойму в 57-ій виб. окрузі Луцьк дня 18 травня, а до сенату в волинській окрузі 25 травня, в окрузі Ліда 25 травня, а в 33-ій окрузі Гнєзно 1. червня. Вибори в округах Свєнцяни та Ковель будуть визначені мабуть на половину липня.

А тимчасом у президента держави і в маршала Пілсудського відбуваються якісь політичні наради, котрі як кажуть, торкаються розвязання сойму та розписання нових виборів.

Безробіття в Зед. Державах Півн. Америки

В торговельній комісії сенату Вілліям Грін, предсідник Американської Федерації Праці, заявив, що в краю є тепер 3,700.000 безробітних. В місяці лютому втратили робітники 400 міліонів дол. заробітків. Коли уряд хоче не допустити до революції, казав Грін — мусить заопікуватися безробітними. Грін противний, щоб давати підмоги безробітним. Треба утворити якусь інституцію, що забезпечилаб робітників перед безробіттям. Люде не можуть голодувати. Найкраще каже Грін завести пятидневний тиждень праці.

Достойна відповідь на большевицьке нахабство.

На засіданню чехословацької парляментарної комісії заграничних справ, комуністичний посол Штерн дозволив собі на грубий виступ проти письма св. Вітця Папи Пія XI. в справі переслідування християн на Радянщині. На це католицький посол В. Мислівец з місця запротестував проти допускання на парляментарній арені таких промов. Бесідник сказав відтак, що письмо Папи було дуже на часі. Голос св. Вітця відізвався у відповідну хвилю, коли переслідування вже в Росії дійшло до крайніх меж. Що й терпеливість Европи досягнула крайніж меж, на це доказом є справа пірвання ген. Кутєпова, в центрі Парижа, серед білого дня. Є це нечуваний міжнародній скандал, бо Париж це осередок европейської цивілізації. На думку Мислівця прийшла пора подумати про міжнароднє порозуміння в цілях боротьби з таким культурним скандалом, який уявляє собою політика радянського правительства.

СТРАШНА БУРЯ В ЮГОСЛАВІЇ

З Загреба доносять, що в околицях міста шаліла недавно страшна буря. Вона тревала лиш 10 мінут та за той короткий час наробила богато шкоди. Оден селянин згинув, а двох ранених. Буря була так сильна, що в одним місяці пірвала селянина з коровою і несла над землею на просторі 30 метрів.

ПОБІДА ВОСКРЕСЕННЯ

Кожда весна приносить воскресення природи.

Те, що в зимі виглядало мертве, закостеніле, будиться до нового життя. З завмерлого зерна виростає нова билина, а на ній нова цвітка. Одначе те воскресення в природі не є воскресенням у правдивім значінню. Воно лиш образ і тінь нового воскресення. Бо на весну не зеленіють старі, осінні, пожовклі листя, лиш на давнім дереві розвиваються нові листки.

А правдиве воскресення, се оживотворення якраз того, що лежало мертве в гробі, що вже розсипалося в порох, оживлення того, що смерть знищила й розложила. У людей воскресення се поновне оживотворення в порох розсипаного тіла і друга його злука з душею до нового непроминаючого життя.

Так воскрес Христос власною своєю силою, силою Божества. В тім Його слава й велич побіди. В тяжких стражданнях Христа здавалося, що тріюмфує злоба, що здоптана невинність улягла дикому насильству. Воскресення Христове показує, що зло не може остаточно взяти верх, але мусить побідити добро, правда й справедливість.

* * *

Надземським блеском сяє побіда воскресшого Спасителя. Це передовсім побіда над смертю. Ад — царство смерти — се знамя її могутности. До Ісуса Христа ніхто не міг опертися смерти, ніхто не був у силі висвободитися. І ото Христос входить в те темне царство, ломить брами підземної вязниці й увязненим звіщає спасення й освобождення. Опісля розриває смертні узи, що держали Його тіло в гробі і з ночі гробу славно виходить до світлого життя. Певно, смерть і дальше володіє. Але її сила зломана, її страхіття усунув Христос, котрий знищив смерть, а явив життя і нетлінність“ (II Тим. I, 10).

Тепер віруючі християне не бояться смерти. Душа тих, що відкуплені Христовою кровю, вже не йде до ада, хіба часово, та й тіло розсипане в порох оживе на ново. Христос стає тут як могутний побідник, котрий проломив мури і брами дотепер нездобутої твердині і звільнив усіх полонених. „Не бійся, я перший і останній і живий і був я мертвий“. „Се живу по вічні віки і маю ключі смерти й пекла“. (Обяв. Ио. I. 18).

* * *

Завзяті вороги Христа думали вже що вони побідили, що позбулися зненавидженого. Ненависть і злоба ніколи не є без ляку. Тому Жиди боялися Розпятого на хресті. Його окровавлена стать сіяла такою величю і спокоєм, що мимовільно відчували укриту в ній вищу силу. Але ось замовкли уста, що навіть на хресті роздавали вічне життя. Загасло око, що наскрізь проникало людські думки й душі. Перестало битися

серце, котре так безмежно любило людей. Тай тоді „побідники“ не були ще певні. Ось ціла їх журба коло гробу Христа. Печатю печатають і сторожу ставлять тай так проти своєї волі стають першими свідками Воскресення.

Всі їх заміри і всі пляни не лише падуть, але викликають зовсім противні наслідки.

Голгофта - місце пониження і мук— і Гріб Христа се нині найславніщі місця на землі, мета паломництв усіх народів цілого світа. Туди йшли колись залізними лавами Хрестоносці, а на прапорах їх блестіли знаки найзнаменитших родів Европи. Одна думка одушевляла їх: висвободити Гріб Господень з рук музулман. Хрест, що його приготовили вороги як знамя сорому і прокляття, став знаменем побіди, прапором Христового Царства, що сяє на Божих церквах, на грудях достойників, на зброї лицарів. Він став знаменем пошани, потіхи і прибіжища. Окрашує він доми, гори, поля і луги. Є предметом любови в руках дитини, потіхи в руках конаючих, надії на могилах померших...

* * *

А терпіння й пониження Ісуса перемінилися в найвище прославлення і в невисказану радість. Все стало тепер світле, ясне, радісне.

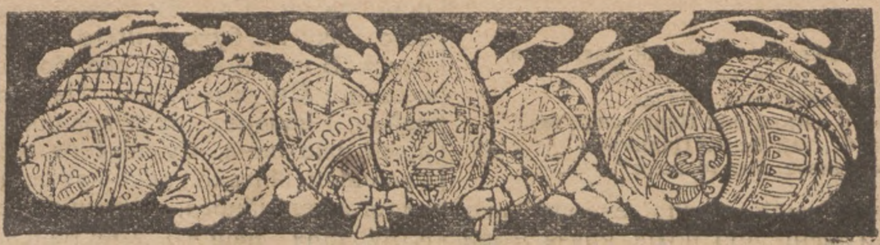
Тіло, що так страшно терпіло на хресті, сяє немов сонце, стало легке як весняний легіт, скоре мов думка й не підлягає ніяким немочам. Пять глибоких ран, се пять неоцінених самоцвітів, які сяють неначе золоті сонця, що ціле небо ними захоплюється. А душа — колись прискорбна до смерти—упоєна блеском Божества і щастя. Хто годен висказати цілу велич і красу, маєстат і славу воскресшого Спасителя.

* * *

І тому празник Воскресення — се свято побіди і свято радости. „Сей день, що Його сотворив Господь, радуймося і веселімся в нім“. Се також свято побіди Христової віри. Нехай радіють вірні діти Божі і ученики Христові, бо ніяка сила на світі, навіть пекольна не зможе Христової правди зломити. Звідси родиться і велика надія й неустрашима мужність в боротьбі за Христове Царство. Бо „як щезає дим, нехай щезнуть і як тає віск від огня, так погибнуть грішники від Божого лиця, — а праведні возрадуються“.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

Христос воскрес!

Як сонце ясне, весняне,
Як сонце тепле, гоже,
У серця народу плине
У Воскресення Боже
цілюща радість.

Як яблоні рожевий цвіт,
Як рунь весела збіжа,
У душах наших все бренить
В Великдень ясна, свіжа,
нова надія.

Як скиба ця, що спила сніг,
Ріка як з криг розкута,
Як соків у березі біг —
В душі в нас незбагнута
жива бе сила.

Як соловейків спів в садках,
Від церкви голос дзвонів,
Так мельодійно у серцях
Враз віра міліонів:
воскресне правда!

Воскресне правда на землі
І кривду переможе,
Радійте кривджені й малі —
Сповнилось слово Боже:
Христос воскрес!

Ярослав Вільшенко.

ВСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ І ПРИХИЛЬНИКАМ „ПРАВДИ“ ШЛЕ РЕДАКЦІЯ СЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ: ХРИСТОС ВОСКРЕС!

о. Степан Ковалів.

ВЕЛИКДЕНЬ

Вже минула Цвітна неділя, по цілім селі счинився великий рух. Господині ліплять хати, білять, виносять і миють столи, лавки і всяку посуду. Ліда й Ромко не мають шкільної науки, крутяться по хаті, радіби помагати мамуні. Та ще Ліда дещо там поможе, то лавку обмиє, то глину замісить, але з Ромка то вже мамуня ніякого пожитку не має.

— Та чого ти, дитино, крутишся попід ноги та лиш заваджаєш — каже мамуня. От ліпше піди до бабуні й попроси, щоби писанок на свята накрасили.

Мамуня дала Ромкови кілька яєць, а Ромко побіг, рад, що і йому якусь роботу задали. Прибіг Ромко до бабуні, що мешкала за городом у третій хаті, поцілував її в руку та й каже, пощо його мамуня прислала.

— Добре, добре, дитинко, — повідає бабуня, — зараз будемо писанки писати.

Сів Ромко на лавці й цікаво розглядається по хаті. На припічку, серед грани, стояли рядком горнятка, менші й більші. Бабуня взяла яйця, що їх приніс Ромко, обтерла мокрою стиркою й положила на припічку, щоб обсохли.

— А що в тих горнятках гріється? питає Ромко.

— Всячина тут гріється, — каже бабуня. — В тім більшим топиться віск, а в менших варяться фарби: жовта, синя, зелена, червона, всілякі.

— А чим ви, бабуню, будете писати писанку? — питає цікавий Ромко.

— Писальцем, дитинко — відповідає бабуня — й показала Ромкови тоненьку, бляшану лійочку, привязану ниткою до патичка. — Зараз ти побачиш.

Бабуня взяла в ліву руку яйце, в праву писальце, набрала до нього розтопленого воску й почала на яйци всілякі взори розводити.

За той час повідсувала бабуня горнятка з фарбою з грани, щоб фарба простигла. Коли взір на яйци був вже готовий, кинула бабуня яйце до горнятка зі жовтою фарбою.

— Як писанка набере жовтої фарби—сказала бабуня, то я знов розведу другий взірець і кину її до червоної, а потім ще до зеленої фарби. Але треба якийсь час пождати, щоби писанки добре фарби набралися. Прийди завтра, то вони будуть вже готові. А тепер іди до дому, бо мамуня буде сварити.

II.

У неділю рано вранці, ще навіть не стало на світ благословитися, як татуньо збудили Ромка й Ліду та закликали:

— Вставайте, діти, скоренько, підем до церкви на відправу.

Дітям не дуже то хотілося так вчасно вставати, але соромно було і спати, коли в церкві вже відправляли.

За хвилю були вже діти готові й вийшли з татунем на вулицю.

Теперішний Великдень на Вел. Україні.

Весело було колись на Україні жити.

Край богатий, степ широкий, було куди гуляти, слави добувати. І добували слави наші князі в битвах під Холмом і Червенем, за Великого Володимира; під Константинополем за Святослава і ще до нині заховалася пісня про той похід:

„Ой славен, явен красний Святослав,
А чим же ти та прославився?
Ще із вечера коня осідлав,
А вже к світові під Царівград став.
Ой як бє, тай бє на Царівград
Цар ся дивує, хто то воює“.

В найкрасшій з цілої европейської літератури пісні про похід князя Ігора, Всеволода, сіверських князів Володимира з Путивля і Святослава рильского, описує поет, як ті князі побили і взяли до неволі самого хана половецького Кобяка. Було се в р. 1185. Воювали наші галицькі князі як Роман Великий з Поляками, який побив їх під Завихостом 1205 р.; Мстислав Удатний з Татарами. І хоч під переважаючою силою ворогів уступали наші війська, всеж вертали на свою власну землю, аж поки не залягли її дикі орди Татарів, які доходили аж до Німеччини й Італії.

Що року співали наші батьки побідну воскресну пісню „Христос воскрес“, навіть коли Україною заволоділа Москва від 1654, а Галичиною Польща в р. 1340.

Співали наші Галичани свої пісні і в Єрусалимі в р. 1106 за короля Балдуїна в паломництві з ігуменом Данилом, де він з паломництвом був якраз на Великдень; співали під Грунвальдом в 1410 р. — і в XX. віці 1910 р. співали в Єрусалимі і на Йордані; — співали „Христос воскрес“ в часі війни і в Франції і в Італії, співало ще в 1919. р. наше галицьке військо за своєї держави в Галичині. Але найсумніші свята великодні були в 1920 р. на Україні.

В одній з воєнних записок записано таке:

„11. 4. 1920 р. Великдень по юліянському численю. Для наших жовнірів в Жмеринці посвятив о. М. Кривуцький на просьбу одного зі старшин, паску. Служби Божої для війська сего року не було і ніхто о се не старався. В нашій армії є свої большевицькі комісарі Струхманчуки, Нагуляки, Порайки, і зачерез них духовників в нашій армії вже нема. Сумні сего року свята! Галичани, військо греко-католицьке, діти народу релігійного, в перший раз за час існування нашого християнського народу, не мали права співати „Христос воскрес“.

Те саме було і з Наддніпрянцями в р. 1920 і до нині є в большевицькім війську; а є їх сотки тисяч, хрещених дітей України, що не мають права зайти на Великдень до церкви. Десятки тисяч дітей України служать у рядянській міліції і по ріжних установах і вони не можуть співати: „Христос воскрес“.

Сотки тисяч шкільних дітей, по чавши від ІНО, а скінчивши на сільських школах, не йде на Великдень до церкви. Тисячі священиків по тюрмах, много церков запечатаних; много священиків в посліднім часі розстріляних; парохії, передовсім католицькі осиротілі; ніхто бідним людям не посвятить пасхи, ніхто не висповідав сего року великодною сповідю. Замовкли дзвони по церквах, не гомонять веселої пісні в честь Воскресення Христового. Зате обвозять по містах і селах автами карикатури священиків, перебраних дияволів в людськім тілі і ті „в день єгоже сотвори Господь“, зневажають і хулять Його святе Воскресення. І до того богохульства приготовлялася вже від 10 літ, бо від 1920 р. радянська Україна, 30-міліонова нація.

І аж тепер харківські комісарі Чубар, Скрипник, Петровський, Порайко і Балицький тішаться що Україна „поступає“.

Кілька міліонів дітей не має можности чути про Воскресення Ісуса, свого Спасителя, бо в школі не вільно вчити релігії, а до церкви не вільно дітям ходити, ані родичі не мають права примусити дітей іти до церкви на Великдень.

Бідні ті діти, нещасна та Україна! Вона тепер ні християнська, ні поганська...

Сумний теперішний Великдень на Україні.

Нема майже родини, в якій не оплакувалиб смерти когось, що їх розстріляно або вивезено на далекі острови Соловки, на Білім Морю, або й виселено примусово від родини. І так родина на Україні, а її батько як не на Соловках, то на Сибіри або в далекій Росії. А таких родин є тисячі.

Крім того більше як міліони мучаться по тюрмах, в голоді і нужді. А на Великдень ще більше чується жаль за помершими, яких мучено довго перед смертю; відчуваєтся тугу, за тими, що сидять по тюрмах і караються, а богато по тюрмах умирає.

Мала колись Україна наїздників: Батия, Менглі Гірея, Сулеймана, Баязеда, та се були для неї чужі вороги, Турки і Татари, що забирали з України бранців в ясир та неволю. Має вона й тепер лютих наїздників, що закували нарід в тяжкі кайдани душі і тіла.

Тому сумні і невеселі тепер на Україні Свята Воскресення Христового.

о. М. Каровець ЧСВВ.

На дворі було ще темно, лише на небі блимали звізди. Коли діти з татунем підійшли до церкви, якраз виходила звідтам процесія. Парубки й дівчата несли хоругви й образи, за ними йшли пан-отець духовний з дяками, а опісля висипали з церкви люди, як бджоли з улия, зі свічками в руках. Під церквою стало ясно, мов у день. Всі співали радісну пісню: „Воскрес Ісус із гроба“, з дзвиниці гомоніли дзвони, що через два послідні дні великого тижня зовсім не відзивалися.

Процесія обійшла три рази довкола церкви, а опісля увійшла до середини. Разом з людьми увійшли туди діти з татунем. Коли скінчилася Служба Божа, вийшли пан-отець святити паски. Кругом церкви на траві в кобелях, деревляних посудинах, або просто на скатертях лежали паски, а побіч них яйця, сир, масло, декуди ковбаси.

Пан-отець відправили приписані молитви, покропили паски свяченою водою і промовили до людей, бажаючи їм, щоби вони празнували ті свята так світло і з таким духом, який віє у всіх тих воскресних піснях. Далі бажав їм, щоби Господь заквітчав їх життя усім квітом весни — здоровлям і богатством, згодою у родинах, любовю у народі, радістю на вид дітей і праці плодовитої та доброю надією на завтрішний день... Щоб сон, що нам століття сниться, до других свят вже раз здійснився: Щоб ми в воскресне друге свято співали щиро і завзято: Воскресла Воля! Бог воскрес! Христос воскрес!

Люде позабирали свячене хто на коні, хто на плечі й вертали до дому. Всі були раді й веселі, що діждалися щасливо Великодних свят.

III.

Вернувши до дому, мамуня накрила стіл білим обрусом і розлужила на нім свячене. Татуньо покраяли свячене яйце на куски, ділилися з усіми в хаті і сказали: „Дай нам Боже, в щастю і здоровлю святу паску споживати, нарік Воскресення діждати й рік від року, доки Бог призначить віку. Христос воскрес!“ Всі відповіли: „Воістину воскрес!“ і зачали снідати.

По сніданні Ліза й Ромко побігли знов на цвинтар під церкву. Тут було вже богато хлопців і дівчат. Хлопці повилазили на дзвіницю і дзвонили безнастанно у всі дзвони, або завели на цвинтарі всякі гри. Чотирох хлопців узялось за руки, а двох менших поставили собі ногами на плечі й так їх обносили довкола церкви. Другі хлопці гралися в журавля, війну, то що.

Дівчата бавилися окремо і співали гаївки. Побралися за руки, ходили колом і співали:

— Молода, молода,
відчини ворота.
— А хто з воріт кличе?
— Князі і княженьки.
— А що за дар везуть?
— Золоте зернятко,
маленьке дитятко.

Тоненькі голоси дівчат зливалися з гомоном дзвонів і лунали по селу далеко. Ліза й Ромко пристали до гурту й забавлялися весело. Вже було добре з полудня, як помучені вернули до дому.

В Єрусалимі

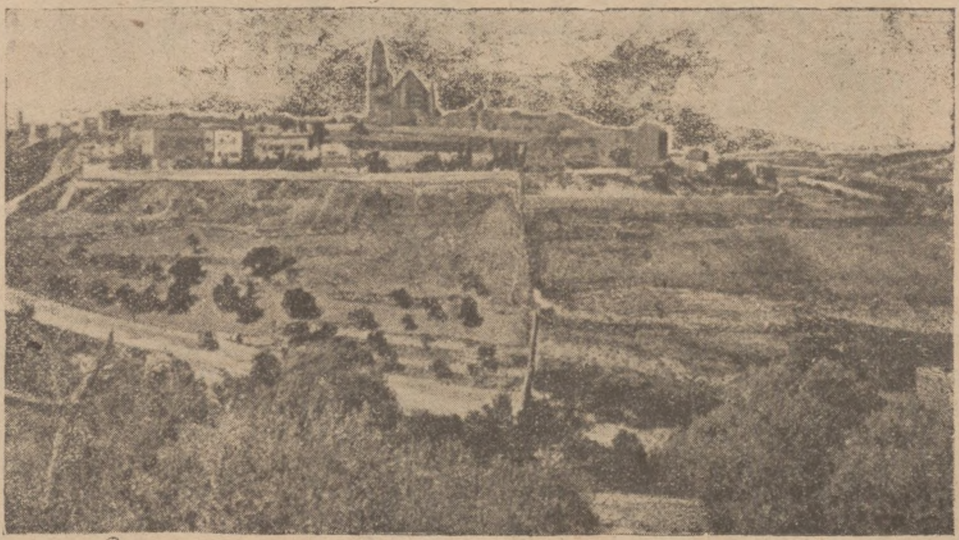
...Сьогодні обїхав я верхи кругом стіп Єрусалима й на заході завернув до Західних воріт. Яка груба й стара громада воріт! Зубчата башта їх, осяяна низьким сонцем, мов вилита з потемнілого від часу заліза. Невеликий майдан за ворітьми сливе ввесь у тіни, що паде й від них і важкої Давидової цитаделі з її ровами та бійницями. Правобіч—кілька европейських домів, магазинів. Напроти — Давидова вулиця: вузький, темний критий полотнами й склепіннями хід між старезними майстернями та крамницями. Із нього виринають навантажені осли, фези, жінки з головами загорнутими в покривала, постукуючи дерев'яними підніжками, що тутечки заступають патинки... Вечірнє світло, що паде з воріт на отвір цього входу, робить його зівсім чорним. Саме біля нього високий, вузький дім — наша гостинниця. Зіскочивши з коня я йду тут, де проводжу всі вечері — на покрівлю. Іду внутрішніми й зовнішніми сходами, на одному скруті спинююся: за вікном піді мною — чималий „водозбірник пророка Єзекії". Його темнозелена вода стоїть прямо серед домових стін із рішетчатими віконцями, пробитими якнебудь — і дуже високо й дуже низько. Поволи спускається з одного такого віконця шкіряне відро на мотузі.

Сонце заходить. Я виходжу на покрівлю, знимаю корковий шолом і по голові моїй дує зі заходу сильний і прохолодний вітер. Небо глибоке, блідосинє, без одної хмариночки. Я на тімї Юдеї, серед филястої горбовини, лиш денеде вкритої скупенькою зеленю. Все мягкої, та дуже замітної сіро-фіолетної закраски. Застиглі верховинські плаї, глибокі долини, банясті горби... За мною в золотистому блеску заходу — оливні гаї й розкинені по горбах будівлі: католицькі захисти, школи, шпиталі, віллі. На півночі, на овиді — виразний вапнястий стіжок, гора Самуїла. На сході, за Кедроном та Єлионською горою — Юдейська пустиня, долина Йордану й рівний та високий хребет від віків таємничих Моавських гір, що стіною ніжнофіолетного диму заслонили пів неба. А прямісінько піді мною плоскою, голою крівлею жовто-рожевої краски лежить камінна маса невеличкого аравійського города, що звідусіль окружений глибокими долинами та ярами.

„Єрусалим, збудований як одна будівля" — пригадую виклик Давида. І правда: як одна будівля лежить він піді мною, ввесь у камінних копулках, перевернениминими чашами розкинених краями його суцільної покрівлі, освіченої низьким сонцем. Первісно — простий краскою, первісно-грубий виведенням, без одніської деревинки — тільки одна стара висока пальма на південному боці, — він увесь замкнений у зубчату масу мурів і здається незнищимий. Він оспіваний Давидом і Соломоном, колись блестів золотом і мармором, окружений садами Пісні Пісень, сьогодні вернув до аравійської патріярхальної бідности. Степенями опадає до кременистого провалля Кедрона, до переповненої безлічю могил Йосафатової долини, окруженої пустарами та яругами, він здається важким і грубим веретищем, що накрило славний порох минулого.

Над ними знімаються рідкі мінарети, католицькі дзвіниці та рубчата чорно-синя копула приземої Омарової мечети, що зайняла місце Соломонового храма. За муром домів над водозбірником, що лежить піді мною, дві теж рубчаті чорно-сині копули. Це верхи важких храмів над Гробом і Голгофтою, що вросли в землю. В прозорому повітрі мечет здається незвичайно близький. А до копули Гробу просто хочеться доторкнути. Тисячі чорних берегульок верещать і літають над цею камінною стариною. Сонце ховається в темних норах і переходах, закритих крівлею города, в болотнистих базарних рядах, завмирає шум і гамір торгу. І я думаю: Боже, невжеж це правда, що ось саме тут розпяли Христа? І невжеж це над Його гробом блищит тепер у сутіні византійських склепінь і підземель важка величність безлічі лямпад, величезних похоронних свічок, золота й самоцвітів, стоїть бальзамічний дим ладану, запах воску, кипариса, рожаної води і надгробне ридання, що продовжується вже дві тисячі літ?

Ось із якоїсь католицької башти одинокий і згучний дзвін бє сім. Коли завмирає його останній згук, із віддалі роздається сумовитий сильний альт, що взиває до покірного прославлення Аллага за спокійно згаслий день. Вітер із заходу, холодний. Сонце сховалося. На город і на всю Юдею впала легка попеляста тінь. Моавитські гори — мов південне море в мряці. Блідне сіробузинова пустиня Йордану. Попіл, що впав на город, стає рожево-сизий. Вітер колише віття одинокої пальми, що знимається над ним...

Вид на Єрусалим і гору Сіон

Я обертаюся: мутно голубі, легкі хмаринки пливуть по блідо-червоному заході. Вище заходу наче й нема неба: є тільки щось бездонне, зеленувате, прозоре. Потім гляджу знову на схід і мене сліпить уже сумна пітьма ночі, що скоро наспіває. Долом стукотять поспішно зачинюючи крамниці. Життя завмирає, криється в свої нори. Помрячніли копули мечету й Гробу. Темним, старозавітнім Богом заносить у яругах і проваллях кругом убогих останків великого города. Або ні — навіть і старозавітнього Бога тут нема: тільки подих Смерти над пустарями й царськими гробницями, підземними потайниками, ровами й яругами, повними печер та костей усіх племен і народів. Місце могили Ісуса придавлене чорнобанними храмами. Омарева мечета скидається на чорний намет, якогось завоїника, що тисячеліття тому пропав із лиця землі. І мрячно знімається біля нього кілька смоляних велитенських кипарисів...

„Це лишається вам дім цей пустий"...

І. Б.

Знесення кількох воєвідств

Секція для справ нового адміністраційного поділу держави відбула засідання, на якім обговорювано справу нового поділу Польщі на воєвідства. Підставою тої дискусії був проєкт вироблений одним членом тої секції. Згідно з цим проєктом деякі воєвідства булиби знесені, лишилосьби їх всего 9. Опріч того Варшава і Лодзь творилиби окремі городські воєвідства. Проєктують ліквідацію лодзького воєвідства, а простір його мавби бути розділений між познанське та варшавське воєвідство. Таксамо малиби бути знесені воєвідства: келецьке, білостоцьке, новогрудське та волинське, а простори тих воєвідств булиби розділені між варшавське, виленське та люблинське воєвідство.

Сільна війна в Індіях

Провідник націоналістів Ганді сповнив це, що заповів і оноді зломив сільний монополь в Індіях. Окружений чотирма тисячами прихильників увійшов на морське побереже в Делії й став там добувати сіль. Хоч Ганді зломив закон, його не арештували. Однак дуже рішучо виступила англійсько-індійська влада проти його прихильників, що в ріжних місцях добували сіль.

Часописи подають, що навіть сам предсідник всеіндійського конгресу Негру взяв участь в нарушенні сільного монополю в околиці Агаабаду. Індійський уряд арештував Чобурія, що на чолі добровольецького відділу добував сіль із морської води. Арештували теж 14 його товаришів, самих студентів.

Ганді заявив, що його опір проти англійської політики, колиб навіть допровадив до проливу крови, не буде суперечити з його засадою не вживати насилля. Способи англійської поліції вживані проти його прихильників, каже він, нелюдяні.

З Бомбаю доносять, що Ганді легко занедужав наслідком виснаження сил і припинив пропаганду в околиці Данді. Та його прихильники дальше добувають сіль із моря й ломлять так державний сільний монополь.

На образку бачимо Гандія(x) і його головного помічника Манила Котарія (xx) і інших Гандієвих приклонників.

Міліонерка, що вважає себе нуждаркою

В Ню Йорку одна з найбагатших жінок світа терпить на манію, що вона зівсім убога й мусить умерти з голоду. Називається вона Іда Фляглєр. Має тепер 82 р. Вона 32 літ живе постійно в зачиненій санаторії в Ню Йорку.

Перед 32 р. помер її чоловік і лишив їй нафтові акції вартости коло 10 міліонів дол. Та Фляглєриха думає, що ці акції безвартісні й тому жде її голодова смерть.

Куратори старухи зложили саме перед найвищим трибуналом у Вашингтоні річне звідомлення, щодо стану майна цеї „бідної" міліонерки. Виявилося, що вартість цих паперів побільшилася на протязі цих 32 літ 16 разів. Тепер має вона коло 160 міліонів долярів. Само собою, що тому що вона під кураттелею, не має права розпоряджуватися своїм майном.

Так воно буває в світі.

Можна бути богачем без майна й бідаком із майном.

Відколи зачали нумерацію домів?

Знаємо що сьогодні кождий дім мусить мати своє число і здається нам, що інакше не може бути. Тимчасом нумерацію домів видумали люди не так то давно. Цей звичай походить з часів французької революції. Нині числа домів служать нам передовсім до орієнтації. Та ті, що цей звичай видумали зовсім не мали на ціли вигоду публики тільки робили це в податкових цілях. Нумерацію переводили в цей спосіб, що зачинали стягати податок з якогось одного пункту міста, нумерували за собою ті доми де податок вже стягнули та не переводили нумерацію в такім порядку як вона є сьогодні. Доперва пізнійше почали переводити нумерацію домів після вулиць. Нумерація отже має сто-трийцять кілька літ.

—o—

„ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ"
ПЕТРА ПАВЛА РУБЕНСА

Образ Христового Воскресення, що його бачите на першій сторінці нинішного числа, намалював славний голяндський маляр-мистець Петро Павло Рубенс, родом із Флямандії в Голяндії. Народився 1577 р., а помер в р. 1640. Цей мистець радо брав релігійні теми для своїх картин і творив справжні архитвори своїм питомим способом. Рубенс був віруючим і щирим католиком.

ВІЗИТАЦІЯ НАШИХ ПАРОХІЙ У БРАЗИЛІЇ

Впреосв. Константин Богачевський, епископ для греко-католиків у Филядельфії в Америці виїхав на поручення Апостольської Столиці до Бразилії, де звизитує всі греко-католицькі церкви. Це новий доказ особлившої опіки Апостольської Столиці для нашої Церкви та її довіря до того нашого Владики, котрого ріжні наші руїнники там за морем і тут так довго цькували.

ПРОГІБІЦІЯ В ШВАЙЦАРІЇ

З початком квітня відбувся у Швайцарії плєбісцит щодо проєкту закона про обмеження виробу і продажі алькоголю. Підчас плєбісциту більшість горожан Швайцарії голосувала за обмеженням виробу й продажі алькоголю і закон цей ухвалено. Введення того закона принесе державі навіть доходи,котрі призначено на фонд обезпечення на старість.

ОСТАННЄ ЗАСІДАННЯ МОРСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Три місяції тревали наради делєгатів 5-ох великих держав у Льондоні, які радили над обмеженням морських сил. Та порозуміння далося осягнути лише в деяких справах і то з великим трудом. Всеж таки якийсь договір заключено і підпишуть його дня 22 квітня цр.

59-ТА СЕСІЯ РАДИ СОЮЗА НАРОДІВ

Дня 12. травня буде отворена в Женеві 59-та сесія Ради Союза Народів. Між іншими справами є на порядку нарад справа німецької меншости в Польщі ча Шлеську, а також справа німецьких лікарів в Тарновських Горах, котрі не дістали від тамошнього асекураційного заведення віднови контрактів, бо не здали іспиту з польської мови.

УВАЖАЙТЕ НА 20-ЗОЛОТІВКИ

Появилися фальшиві паперові 20-золотівки, з датою 1.IV. 1930 р, тип IV., які можна легко пізнати по тім, що папір є гірший, водяний знак короля Казимира наслідуваний при помочі білої фарби. Тло, на якім є символічні постаті, є не ясносине, а темносине. Друк невиразний, підписи незграбні. Та на око можна ті фальшиві банкноти взяти за правдиві.

Побіда великої Ідеї

Від страстей до світлости — від підпілля до слави.

Катакомби це підземні кладовища, які окружають нинішний Рим. Вони були протягом цілого середновічча, аж до недавних часів майже забуті і незнані. Доперва коло половини минулого століття італійський учений де Россі відкрив припадково підземну каплицю св. Корнила при старинній дорозі вія Аппія. Незабаром почали більше розкопувати і тоді показалися в цілости славні катакомби св. Каликста. Відтоді розпочалася горячкова праця біля відкриття инших катакомб. Відкопано їх около 50 та не досліджено всіх як слід. Довжину катакомбових хідників обчислюють учені на кількасот кільометрів.

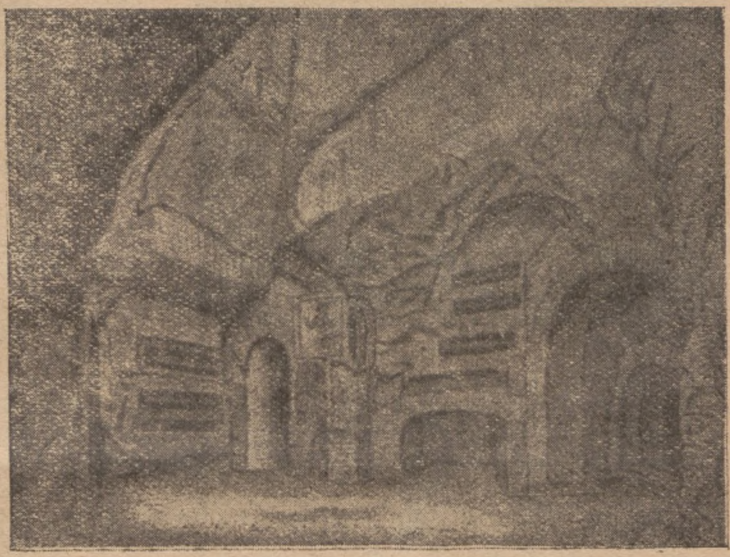
З усіх катакомб найбільше знані катакомби св. Каликста та найбільше їх оглядають. Під проводом монахів, яким папа Пій IX віддав нагляд над катакомбами, оглядають паломники святі підземелля.

У тих підземеллях найшли перші християни місце спокою. В них збиралися на спільні молитви і в них ховалися перед жорстокими гонителями.

Гроби вириті в вульканічнім піску по обох боках хідника. Подекуди хідники розширюються і творять каплиці, в котрих зложені тлінні останки мучеників. Кататомби св. Каликста походять з II. століття по Хр. Папська каплиця в катакомбах св. Каликста містила колись гроби 13 намісників Христа. Збереглися до нинішного дня частинно написи на гробах. В глибині каплиці є вівтар, на якім відправлювано Службу Божу. Від тої каплиці веде коритар до каплиці св. Цецилії. В ній спочивали мощі тої Святої, доки Папа Пасхаліс І. в 818 р. не переніс їх до церкви св. Цецилії за Тибром (ріка в Римі). За

. Вхід до катакомб св. Лукини.

Катакомби внутрі з каплицею.

папською каплицею слідують менші каплички поукрашувані образами з св. Письма. По коритарах лишилося багато написів, виритих на мармурових плитах, яких уживано давно до накриття гробу. На деяких замість напису вирита тільки оливна галузка — символ вічного спокою, або пальмова галузка — символ побіди.

Сьогодня в катакомбах майже нема мощів мучеників. Переважно всі мощі перенесено до Церков. Та в тих катакомбах по сьогоднішний день живе дух тих перших християнських героїв, що з спокійним серцем, з мужеством і відвагою жертвували своє життя за Христа і Його Церкву.

— —

ДОРОГІ РУКИ

Завівся такий звичай, що люди обезпечуються не тільки на случай смерти, а й від інших нещасть. Ось танцюристи й танцюристки обезпечують ноги, співаки голос і т. п. Ось недавно славний чеський музик-композитор Рудольф Фрімль, що тепер живе в Голівуд (місцевість в Америці, де роблять знимки до фільм для кінотеатрів), обезпечив свої руки на пів міліона долярів.

ВІДКИ ПІШЛИ ПАПЕРОВІ ГРОШІ?

В 1484 р. один еспанський граф давав своїм підчиненим паперові квіти, що мали вартість гроша. Ці квіти сплачував він точно й люди сподобали собі їх. Потім і держави завели такі квіти, паперові гроші.

400 міліонів людей більше на землі

А 15 міліонів людей без праці

Міжнародній статистичний інститут у Газі обчислив, що на землі живе тепер понад два міліярди людей. Недокладні ще обчислення населення в Бразилії, Аргентині, Чілє та Урагваю. Здогадуються, що там людей багато більше, як вдалося обчислити інститутові. Віддавна вже заходилися коло обчислення, кілько є на світі Китайців. Обчислювали, що їх є 100 міліонів. Та пізніше ствердили, що в самій китайській державі є їх до 350 міліонів. Та й це число не було докладне. В 1921 р. обчислило китайське міністерство почти, що Китайців у Китаю та в Манджурії є 445 міліонів. Міжнародний статистичний інститут у Газі начислив тепер Китайців на 450 міліонів. Також щодо Африки не було означеного числа населення. Статистичний Інститут у Газі подає, що в Африці живе 160 міліонів населення.

Виявляється теж, що втрата 15 до 20 міліонів людей у часі світової війни не вплинула зівсім на зменшення населення землі. Від часу війни зросло населення землі дуже сильно. Перед війною (1910 р.) обчислили були, що на землі живе 1600 міліонів людей, а тепер як обчислив згаданий інститут є людей понад два міліярди.

Тепер у цілому світі є 15 міліонів людей без праці.

Слава Божа на нашій землі

Церква в Мразниці

Радується серце, коли чуємо, як на нашій землиці виростають нові храми Божі, явні свідки невмираючої між нашим народом слави Божої. Ще більше радується, як згадаємо, шо діється це в часі матеріяльних злиднів, у яких опинився наш нарід. І ще більше радується, коли згадаємо що живемо в часах страшного наступу грубо-матеріялістичного большевизму на душу народів, а в першу чергу нашого, українського. Що діється це в часі, коли на інших українських землях безбожна рука руйнує Доми Божі.

Християнські Доми Божі з покон-

Застирець

Воскресна легенда

Коли Ісус Христос воскрес славно з мертвих, тоді усе на світі змінилося. Тай не диво, бо коли Ісуса Христа розпяли на страшнім деревищі, то всім деревам зробився жаль, що жиди з котрогось з них зробили хрест. А ті дерева Господь Бог так красно одягав листям зеленесеньким, квітом, ягодами, бирками. Вони росли у Господа так гарно в гору, пнялися до неба, до раю, до Нього. Прегарні співаки, пташата витали на галузках дерев, славили Бога і розвеселювали й дерева. Як любо було рости, цвисти тим деревам і тішитися, що в них як при грудях мами заложили собі пташата і свої гнізда.

Та коли Спаситель віддав Богу Отцю на дереві свойого духа і вступив до підземелля, до ада по праведні душі, тоді земля порепалася, потріскала і повикидала зі себе також коріння дерев. Ті дерева лежали оттак наверха і сохли, бо тяжко котресь з їхньої рідні прогрішилося супроти Спасителя.

„Яка буде наша судьба?“ мовили вони з розпукою. А тут громи бють, світ меркне від темноти! „Не будемо тішитися весною, не будемо вже цвисти, а згинемо марно як оттой там Юда на гиляці“ — перемовлялися вони зі собою.

Та добрий Спаситель не забув за душі в аді, не забув про світ, який мав каятися та незабув і про дерева. Коли Христос воскрес, тоді воскресли душі слабовіруючих, бо їм почав Ісус показуватися і кріпити Божу у них правду. Не всім Спаситель показувався, навіть св. Томі не відразу явився. Та другого дня по своїм воскресенню узяв Христос, як читаємо в св. Євангеліях, городник-рискаль, прибрав вид „вертоградаря“ і пішов в огороди, сади, гаї. Там почав добрі дерева садити і благословив їх овочами. Здивувалися лежачі дерева, що Христос прийшов до них, та почали підноситися і рухати корінням як галузками, як листям. Та одно дерево і не ворушилося, тільки плакало, та плакало від хвилі, коли жиди зробили хрест для умертвлення на нім Спасителя. От до того то й дерева приблизився Ісус Христос, підняв його своєю найсвятійшою рукою, викопав заступом долівку, всадив коріння, прикрив землею і сказав: „Благословлю Тебе за твій щирий жаль, плачуча моя березо! Будеш милою для усіх, ти перша за твої сльози будеш діставати що року богаті соки. Дам тобі іншу краску твойого вбрання. Будеш біла. Будеш усюда рости і тут, і на прегарній в дерева, цвіти Україні, і на далекій півночи, щоби й там, де рідко живуть люди, ти нагадувала їм, як ти плакала по моїм умертвленню на дереві і як я тебе першу посадив“.

Береза до ніг Спасителя зігнулася, а принявши ту велику ласку і до нині радістю-бирками плаче, що вона і другі дерева не погибли за проступок їх побратима, хресного деревища, бо Спаситель і йому простив за плач покірної берізки.

* * *

Коли ви, мої земляки, в світлім тижні по воскресенськім великоднім Святі станете садити дерева на овочі, на українські мистецкі різьби, на святині, а інші на будівлі до ваших хат, на господарське приладдя та на другі потреби, як це чинять висококультурні народи, тоді не забудьте посадити і берізку. Вона плаче як і наш поневолений нарід. Але Спаситель прибрав її першою поміж великою ріднею. І наш нарід стане славним та великим можним в крузі других націй—народів. Він воскресне до свободи й незалежности.

——

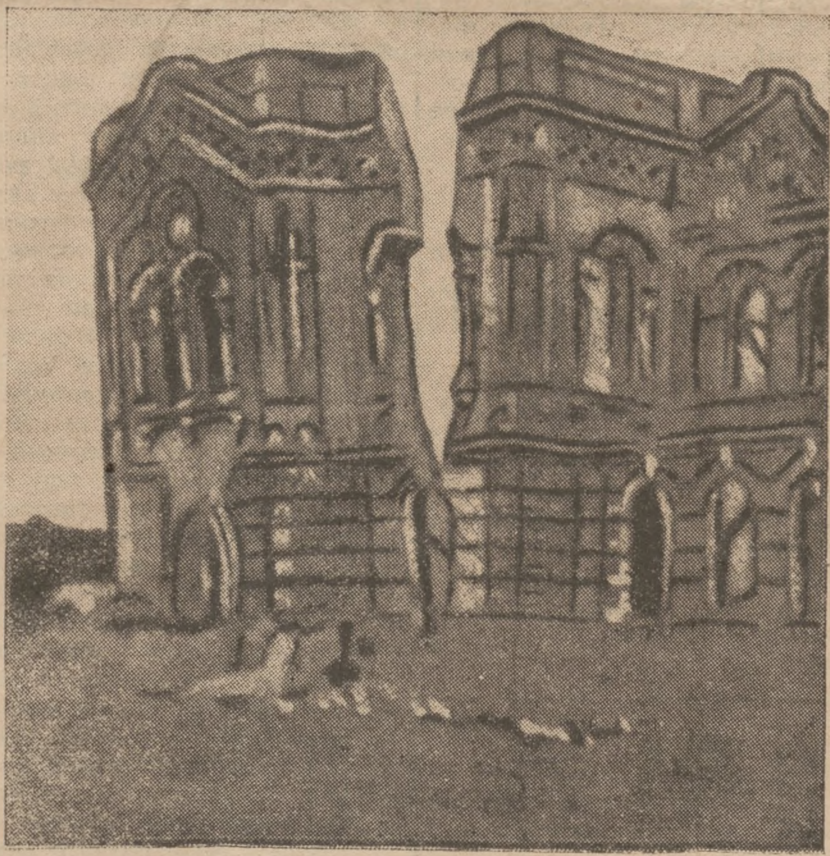
віку були окрасою нашої гарної Батьківщини. І не тільки окрасою. Вони стоять на сторожі наших душ, а своїми золотистими хрестами безнастанно вказують вищу мету людини та її життя на цій землі.

А ось новий свідок Слави Божої. На нашім мальовничім Підкарпаттю, 3 кільометри від Борислава, в селі Мразниця збудовано мин. року церкву, що її бачите тут на образку. Стиль тої церкви наш рідний, український, т. зв.

київський барок. Кошторис її виносив 200.000 зол, Церква крита мідяною бляхою, долівка її з камяних, т. зв. чеських плит. Головний вівтар зроблений з білого мармору. В церкві заведене елєктричне світло.

Але чи не найбільшою прикрасою нутра мразницької церкви є її вітражі (мальовані вікна). Фабрика виконала ці вітражі після рисунку нашого маляря, проф. Петра Холодного з Вел. України. Цих вітражів є 10. Кождий з них коштував по 1.700 зол. Всі ті вітражі мають велику мистецьку вартість. На першім образку бачимо Свщм. Йосафата, св. Володимира й Ольгу та св. Николая в окруженню дітей, а на другім Благовіщення П. Д. М. й св. Арх. Михаїла.

А до радости зі зросту Слави Божої долучається радість зі зросту нашої національної культури. Це також доказ, як Церква сприяє зростові культури народу. Це пригадує нам, що справжня мистецька творчість кождого народу могла вирости й розвинутися тільки на релігійнім грунті. Безбожний матеріялізм, основа большевизму, це для культури безплодна, камінна пустиня.

В большевії, де замикають і руйнують церкви, нищать не тільки Славу Божу на українській землі, але нищать і спинюють ріст української національної культури. Ось образок одної розсадженої динамітом церкви на Кавказькім Підгірю. Цей образок не потребує пояснень. Він говорить сам за себе.

ПОЖЕЖІ В КРАЮ

В селі Пивовщина пов. Сокаль вибухла пожежа в господарстві Т. Бенюка в наслідок чого згоріло в сусідстві 4 хати, 1 стодола й 1 обора. Шкоду оцінюють на 16.000 зол. Причина пожежі невідома. В гром. Жолнівка, пов. Бережани згоріло 6 моргів молодого ліса, власність Я. Потоцького. Ліс занявся від іскри з паровозу переїзджаючого поїзду. В Галущинцях к. Скалату згорів жидівський млин вартости 10.000 долярів. Млин був обезпечений.

Недавно вибухла пожежа в тартачних будинках фірми Л. Вайнгартен біля Турки н. Стр. Тартак від довшого часу не був у руху. Згоріла машинова і тартачна галя. Шкода виносить около 20 тисяч долярів. Обезпечений був на 16 тисяч дол. Є підозріння, що хтось навмисне підпалив.

В Славкові біля Сосновця згоріла на днях елєктрівня і один дім. Причиною пожежі було так зв. коротке споєння. Страта має бути величезна, яку поносить каса Стефчика.

У Надвірній вибухла недавно пожежа в лярні заліза фірми „Карпати". Цілий фабричний магазин згорів. Причина пожежі невідома. Фабрика була обезпечена. Шкода виносить около 70 тисяч зол.

НОВЕ АНҐЛІЙСЬКЕ ПІДВОДНЕ СУДНО

Англійська адміраліція скінчила будову нового підводного судна, яке називається „Перзей". Конструкцію того судна держать у найбільшій тайні. Тільки це можна було довідатися, що залога того судна буде складатися з 130 осіб. Його озброєння і змога поринати переходить усе, що дотепер знала техніка.

„ПОХІД НА ВИЛЬНО".

Литовці небаром будуть святкувати 500-ліття великого князя Литви й Руси Витовта. Свято це відбудеться дуже величаво. Цікаве, що між іншим буде зорганізований і маніфестаційний „похід на Вильно". Влаштують його так, що всі залоги шавлісів рушать у цей день старим шляхом ковенським на Риконти в напрямі Вильна та спиняться перед польськими граничними стовпами. — Так хочуть Литовці зазначити, що не признають Вильна до Польщі.

Великодні дарунки в робітні

У нас на Великдень обдаровують одні одних крашанками (галунками) чи писанками. Цей звичай є і в інших народів старого й нового світа. Тільки там крашанки й писанки це не правдиві яйця, а роблені з ріжного матеріялу, нераз дуже дорогого та гарно прикрашені. Вони отвираються, а в них !у середині скриті дорогі дарунки. Часто роблять не самі крашанки, а зайчиків із кошем повним крашанок, квочку що сидить на яйцях і т. п. Ці річи роблять звичайно з цукру, чоколяди й марципану! (мігдалова маса).

На образку бачимо, як дівчата в робітні таких дарунків малюють вироблені вже великодні дарунки.

——

Чи буде зірвання французько-радянських дипльоматичних взаємин?

Французький міністр закордонних справ Бріян відбув дві наради з франц. послом в Москві Ербетом. Ербет приїхав з Москви і привіз вістку, що ген. Кутєпов (про якого ми згадували в ч.ч. 7 і 9 Правди), находиться в тюрмі на Лубянці. Після офіціяльного оголошення про пірвання Кутєпова при помочі аґентів ДПУ, відвідав Бріяна большевицький посол Довгалевський. Розмова між Бріяном і Довгалевським тревала близько годину і мала дуже різкий характер. Треба числитися з можливістю зірвання дипльоматичних зносин між Францією і Радянщиною. Кутєпов був головою загально-військового Союзу. Тепер на місце Кутєпова вибрано ген. Мілєра, який заявив представникам преси, що він розпоряджує кількома зразковими добре узброєними полками, які в кождій хвилині готові до виступу.

— —

Відводнення й наводнення Тесалії

Тесалія це країна в північній Греції. Тепер, як пишуть, грецький уряд віддав англійсько-американському підприємству переведення робіт, що мають метою відводнити й наводнити облоги у Тесалії. Грецький уряд хоче осьтак здобути землю, придатну для хліборобства й поселити там Греків, що їх Турки прогнали з Малої Азії.

Переведення цих робіт має коштувати більше, як 250 міліонів золотих. Для відпровадження води з багон мають вибудувати штольню (закіп) у верховинському кряжі на довжину 11 км. В самій Тесалії мають осьтак здобути 350 тисяч акрів землі під управу...

Так дбає своя держава за нещасних виселенців свойого народу. Не так воно в радянській „українській державі“. Там є земля для всяких чужинців: Москалів, Жидів, а Українців вивозять поза межі рідної землі — на Сибір.

Радіове надавання образів і звуків

Студія лондонського радіового товариства перевела недавно вдачну пробу з надаванням звуків і образів. Надавано осібно звуки, а осібно образи. З початку були деякі неточности, але відтак звуки злилися рівночасно з образами і люди могли бачити промовців та чути їх голос зовсім узгіднений з руками. Після цього переведено в Ню Йорку пробу з новим апаратом, який названо „іконофон“.

Проба випала дуже добре, бо дві особи, що находилися від себе у віддалі півтора милі розмавляли так само, якпри помочи телєфону і рівночасно бачили себе. Враження слуху і зору були зовсім чисті і докладні.

— —

Де найдемо наше щастя?

(Надіслана стаття).

Від найдавніших часів люди все шукали щастя, самовдоволення та заспокоєння своїх бажань і стремлінь. Старалися знайти щастя в богацтвах і роскошах, у славі й погоні за почестями, в силі та кріпкому здоровлю і т. д. Колишні римські поганські цісарі та вельможі шукали свого вдоволення навіть у тортурованню і мученню невинних людей. (Пригадаймо собі страші переслідування перших христіян).

Також у сьогоднішних часах шукають люди щастя-вдоволення, як колись, глядають його скрізь: у майні, в достатках, у славі.

Шукають щастя... і тому витворюють чимало теорій в роді соціялізму і комунізму, якими бажають ущасливити не лиш одиниць але також ціле людство. Теорії сі одначе у практиці не даються здійснити й люди покидають, а то вже й покинули вірити в силу і трівкість нинішнього соціялізму чи комунізму. Ба що більше; комунізм став причиною нещастя та нужди там, де його почали впроваджувати в життя. Бо прямо неможливо є, щоби в якійсь державі принялися „засади“, які виповіли безпощадну боротьбу законам відвічного Творця та Законодавця. А вже навіть мови не може бути, щоби сі дивоглядні „засади“ принесли людству якесь особливше щастя. А хоч стрічаємо ще нині провідників соціялізму чи комунізму — то рівночасно знаємо, що голосять вони сі теорії не задля їх ідейности, а тільки задля свого особистого інтересу.

Шукають люди щастя. Отсю погоню за щастям запримітили ми гаразд у часі великої світової війни. Тоді не тільки одиниці, але й цілі суспільности вірили, що велика війна у своїм висліді принесе їм нове життя о много щасливіше від передвоєнного життя.*) Про щастя і кращу долю після війни думали в першу міру народи, що перед війною були поневолені й були в ярмі чужинецьких держав. До таких народів належав теж і наш український нарід; також він вірив у своє щасливіше життя по війні, вірив у повоєнну міжнародню справедливість і правду на світі.

Тимчасом не так сталося. Хоч війна вже давно покінчилася, то очікуваного, бажаного щастя ми чомусь не оглядаємо. Теперішні часи — кажуть — о много тяжші від передвоєнних часів. Велика війна стала причиною неодного нового нещастя і лиха, о яких перед війною ніхто не знав. Тай доля народів не багато поправилася. Передовсім для нашого українського народу життя по війні не покращало, але о много-много погіршилося.

Який є отже рятунок для сьогоднішнього людства, а з окрема для нашого безталанного народу? Де шукати нам нашого щастя-вдоволення і де тільки зможемо його найти?

*) Нова Зоря, ч. 32 Рік І. „Кілька гадок під розвагу“.

Думаю, що найкраще тут відповісти словами відомого українського письменника Ол. Конинського: „...Блажен (щасливий), хто на громаду звик робити, хто брата темного навчає, хто в убогу хату вносить світ... Блажен, хто щирими слезами чужу оплакує біду..., хто серцем чистий, незлобивий, хто приязно жиє з людьми... Блажен, хто милостив буває, хто вбогому дає, голодних кормить-напуває, хто одежу бідним роздає... Блажен, хто йде відвідати в неволі, увязнених в тюрмі, хто вдовам, сиротам в недолі і безпомочним в чужині у поміч стане, братом буде!.. Блажен, хто сіє у народі зерно найкрасше на землі: зерно любови, братерства, згоди в громаді, хаті і сімї...“ **)

Прегарні, високі християнські кличі містяться у вище наведених словах. Якже на часі вони тепер для нас! Дійсно тільки в сих словах і їх виповненню криється наш одинокий рятунок. Якщо вірно їх будемо придержуватися, найдемо теж своє життєве вдоволення та щастя.

В. Городиловський

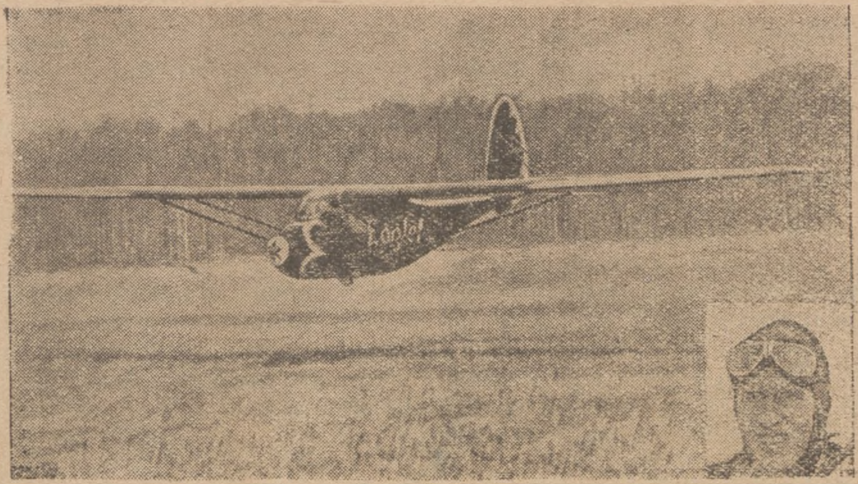
**) Олександер Кониський: „Проповідь на горі“.

ЯК КУЛЬТУРНИЙ НАРІД ШИРИТЬ СВОЮ ДОБРУ ПРЕСУ.

Голяндська католицька ґазета „Maasbode“ пише, що її приятелі зєднали їй на протязі 14 днів 10.000 передплатників.

Скільки передплатників приєднали Ви „Правді“ на протязі цілого року.

Лет літаком без двигуна

Американський летун Говкз рішився перелетіти всі Зєдинені Держави Північної Америки на бездвигуновім літаку. Що правда тягнути має його літак із двигуном. Цей лет уже почався.

На образку бачимо летуна Говкза та його бездвигуновий літак.

——

Кілько на світі неписьменних?

Всіх людей, на світі, що не вміють ні читати, ні писати, начислюють до 850 міліонів. Значить, що майже дві третині всего населення земської кулі не має того знання, що відкриває двері до цивілізації і пізнання. Числячи по частям світа, найбільше неписьменних має Азія — приблизно половину всіх неписьменних — дальше Африка, Европа, Полуднева Америка, Північна Америка і найменше Австралія. По краям — найменше неписьменних є в Західній Европі, з окрема в тих краях, що положені над морем північним і балтійським. В Данії, Норвегії, Швеції і Швайцарії вміє читати і писати все населення і той невеличкий процент неписьменности, що в тих краях все ще рахується, припадає тільки на калік і хорих, які взагалі не можуть навчитися. Всі ті чотири краї мають здавна добрі школи і обовязкове шкільне навчання та між іншим, всі чотири були здавна національно самостійні.

—х—

А. Лотоцький. 5)

Окаянний

— Що ти якийсь такий мов кислицю зїв — каже жінка до князя Святополка. — Тут треба бути рішучим.

А князь Святополк:

— Ти, ти не бачила його погляду, як він глянув на мене в останнє. Такий жаль пробивався в його очах.

— Е, баба ти тай тілько! — сказала княгиня. — Ви всі тут якісь такі — не знаю навіть як то назвати! Та я дочка Болеслава, що не даром зовуть його Хоробрим. Вкінці плакати за братом будеш мати час пізніше! Тепер треба думати, щоб забезпечити за собою великокняжий престіл. Ти тям — говорила княгиня щораз гострішим голосом — ти знай, що не можеш уже стати на половині дороги! Знай, що тут ще в звичаю крівава пімста й захоче мстити на тобі братову смерть Гліб, а там і інші брати твої...

Глухо повторив князь Святополк:

— Мстити захочуть...

— Так мстити захочуть і треба тобі буде боронитися. Я веліла пустити в нарід чутку, що князя вбили в дорозі невідомі розбишаки, що Путьша найшов його тіло й привіз у Вишгород. Народ може повірить цьому, та не повірять твої брати, будь певний.

— Не повірять мої брати — також само глухо повторив князь Святополк.

— Що ти все тільки за мною повторюєш?! — злісно княгиня. — Ти радше розваж добре, що смерть Бориса заслужена! Таж ти син Ярополка, що його вбив Володимир. А він тільки про людей признав тебе своїм сином і хоч ти найстарший не хотів дати тобі київського престола.

Князь Святополк наче прийшов до себе:

— Правду кажеш! Я двічи покривджений тай за батька пімститися належиться.

Однак по хвилі знов:

— Та знаєш князь Володимир не казав убивати батька мойого—це тільки Блуд поспішився.

— Так говорять, та чи так воно було, хто знає — на це княгиня.

— Блуда князь Володимир покарав гостро. Тай що мені завинив Борис..

— Ти знов цеї самої співаєш... — з гнівом сказала княгиня. — Як ти баба, то я сама буду робити, я дочка Болеслава Хороброго.

І таки цього вечера покликала до себе Путьшу.

— Пішлеш до князя Гліба гінця певного з вісткою, що князь Володимир смертельно недужий і дожидається князя Гліба, щоб дати йому своє благословенство.

— Добре, княгине ласкава, пішлю — сказав Путьша.

І зараз таки на другий день вислав гінця, буцім то від князя Святополка в далекий Муром.

Не гаявся князь Гліб ні хвилиночки.

— Батечко кличе мене, батечко дуже недужий, треба мені спішитися.

А тут йому тисячник:

— Так не гаймо часу! Бери княже дружину, та в дорогу з Богом.

— Дружину! Навіщо мені всеї дружини! Не їдуж я полком на ворога, а в гостину до батька рідного. Навіщо мучити непотрібно дружинників.

А тисячник:

— Як думаєш, княже! Та всеж таки це далеко й небезпечно пускатися без війська.

— Перед хижими звірями й перед розбишаками оборонюся й із невеличким відділом. А вкінці ми в Божих руках.

— Як думаєш, княже — сказав ще тільки тисячник.

Друга жертва.

Ранним ранком виїхав князь Гліб із Мурома.

— Як гарно на світі, а як важко, як сумно в мене чогось на душі зітхнув князь Гліб.

Їде задуманий і не глядить кудою їде...

Аж тут перед ним чималий рів. Та

Бжоли відкривці

Американський хемік проф. Годсон працював разом із мадярським професором Єне Пасеном і відкрив новий рід цукру при дуже цікавих обставинах. Один фармер у Пенсилвенії просив його, щоби перевів аналізу плястра меду, що виглядав якось інакше, ніж звичайно. Професор Годсон мікроскопом ствердив, що в меді є соснова живиця. Далі переконався, що бжоли, яких мід розслідкував, наслідком великої посухи не мали. цвітів і мусили деінде шукати конечної поживи. Ведені інстинктом найшли на сусідніх соснах доволі складників для заосмотрювання уліїв. Два вчені, котрим роботящі бжоли дали такі цінні вказівки, переробили даний мід на рафінований білий цукор і так одержали кільограм нового, зовсім невідомого досі продукту, якому надали назву „тюканозв".

До повищого треба додати, що і в нас у горах бжоли мусять шукати поживи на сосновім чатинні (шпильках), яке в спеку виділює живичний медок. Мід із чатинних дерев є коліру сильно зеленого, має смак живиці, а є добрим ліком проти недуг віддихових органів і нежиту легких.

—х—

Про культуру винограду

Виноград і його культура є так давні, як давне людство. Пригадаймо собі лише, як плекав його Ной, пригадаймо жертву Мелхіседека, величезні виноградні грона-китиці з Ханаану, виноградник Соломона і пр. Греки і Римляни плекали виноград в великих винницях на поли.

У нас в Галичині колись були винниці. І тепер на Поділлю, в Заліщиччині і Борщівщині плекають виноград. А в державнім садівничо-городничім заведенню в Заліщиках є дуже гарна і більша, культурно проваджена винниця. І виноград в Заліщиках дозріває досить добре. Хоч певно дозріває він лише в теплих околицях, то однак культура таки довела до того, що через добір властивих сорт його плекання можливе і в меньше пригожих околицях. Його дозрівання підпоможено добором теплого, захороненого місця, даючи йому вигрітися на соняшних горбках і схилах, при мурах, парканах і в шпалірах. Виноград потребує через літо тепла, богато тепла. Тому є для нього пригоже положення лише соняшне, полудневе.

Виноград любить землю пухку, теплу, не за тяжку. Вона мусить бути богата в мінеральні складники і огріватися легко. Вапно служить їй знаменито. Виноград удається і дозріває також у всякій іншій землі, навіть в піску, коли його поправити компостом, чи обірником. Однак землі тяжкі, та мокрі, виноградові не служать.

ВІЙСЬКОВА БРАНКА РІЧНИКА 1909

Польське міністерство військових справ зарядило від 1 травня до 30 червня ц. р, військову бранку всіх мужчин уроджених 1909 р., котрі підлягають загальному обовязкові військової служби. До бранки мають зголоситися також ті що їх минулого року признано часово неспосібними до військ. служби, то є одержали категорію Б. Відтак ті, що з інших причин не ставилися до бранки. Також ті, що перед осягненням поборових літ зголосилися як охотники, коли не дослужили приписаних літ і ті що зложили у властивім часі подання до охотничої служби. Зголоситися мають також мужчини до річника 1883 включно, котрі одержали право польс. горожанства через надання або через признання. Подання про відложення служби мається вносити на протязі 14 днів від дня бранки.

РОСЛИНА КОМПАС

Є рослини, що все звертаються в одну сторону світа. В останніх часах пересвідчилися, що до таких рослин належить водна рослина, що її вчені звуть „сагітарія" по нашому булоб це „стрілова рослина". Вона має листя, що вистає над верхнею води й яке при слабкому світлі не виявляє „магнетної природи". Колиж освічені сильніше заразісінько звиваються й укладаються всі в напрямі північ-південь.

—о—

що рів?! Його жвавий Сивий і не такий рів перескочить.

Стягнув вудила, вдарив коня острогами.

Кінь станув дибки й скочив. Перескочив та під передними ногами беріг рова обсунувся й кінь із їздцем упав у рів глибокий. Підняли Гліба, вивели коня. Не дуже покалічився князь, тільки на ногу на ліву трохи храмає, храмає й Сивий його.

Князь нічого собі з цього не робить, та забобонні між дружинниками кажуть:

— А всеж якесь лихо жде нас у дорозі.

Доїхали до ріки. Тут сіли в судно й поплили до Смоленська.

Пливуть. Минули вже город, вплили в річку Смядиню. А то вже полудне.

Каже князь:

— Тут спочинемо, пообідаємо.

І розбили дружинники княжий намет, щоб перед жарою було йому де скритися. А інші взялися розводити багаття, щоб зварити полуденок.

Поставили й вартових.

Стоїть вартовий та глядить: жене їздець конем що духу.

Пригнав.

— Чи то намет князя Бориса? — питає.

— Так — на це вартовик.

— Я до князя з важною вісткою.

Повели гінця в намет. Гінець поклонився, каже:

— Княже, я від князя Ярослава з письмом до тебе.

Розгортає князь Гліб письмо й читає:

— Брате Глібе! Не їдь у Київ! Наш батько помер, а Святополк захопив престіл великокняжий. Він завзявся на всіх нас. Убив уже твойого брата Бориса. Сповістила мене Передслава. Бережися й ти! Я їду в Варяги, дружину набирати, щоби пімстити Борисову смерть...

Опали руки в князя Гліба, випало письмо з рук.. Застогнав із болю молоденький князь:

— Обманув Святополк мене, ошукав. Батько вже помер, а він в матню заманює мене! Бориса вбив, окаянний! А може це неправда? Та як ні! Сестра Передслава повідомила про це Ярослава. Правда воно, Боже мій, страшна правда!

І рясні слези покотилися з голубих очей князя Гліба по лиці по білому.

І не їв нiщо князь Гліб. Як дружинники зїли, каже:

— Їдемо дальше.

Сумний сидить князь у судні, невеселі й дружинники. Із жалем глядять на доброго князя. Тільки кухар Торчин байдуже споглядає. Із очей йому видно, що він навіть радий, що князя біль давить. З давна він на князя недобром дише. Ще від тоді, як князь велів покарати його за зневагу старця співака.

Пливуть, аж тут їм напроти судно повне оружних людей. Князь приложив долоню до очей і задрожав — пізнав у судні приятеля Святополкового Горясіра.

— Це вбийники мої — мигнула думка князеві.

А судно це вже здоганяє їх, ось уже й зрівнялося з княжим і вдарило краєм об край.

І не стямилися княжі дружинники, як оружні люде з Горясірового судна повскакували в княже.

А Горясір вимахує мечем та кричить, на князя на Гліба показуючи:

— Убийте його!

Та ні в кого з розбишак не піднялася рука на молоденького князя, що так ласкаво глядів голубими ясними очима.

У цій хвилині підійшов із заду до князя його кухар Торчин. Схопив князя за русі кучері, перегнув голову й мигом устромив йому ніж у горло. Упав князь, облився кровю й не зойкнув навіть.

А кухар дико:

— Ось тобі заплата від мене за мою зневагу.

Тепер Горясірові дружинники кинулися на княжих дружинників і отроків. Ці завзято боронилися.

Торчин скочив у судно Горясіра й там скрився, ждав кінця битви. За мало

На таких землях він підпадає усяким хоробам і його китиці не дозрівають. Землі тяжкі можна поправити примішкою піску, або компосту (чорнозему), а мокрі землі треба осушити дренуванням. Землю, в котрій думаємо засадити виноград, треба зрегулювати (перекопати бодай на 60 цм. глубоко) і перемішати з гноєм або з ліпшою городовою землею. Зі штучних погноїв служать: томасина, попіл, поташ (каїніт), а притім вапно, коли земля є з природи в нього убога.

Вибір відповідної сорти є при культурі винограду найважнішою річю. В підсонню теплім є вибір сорт великий і не так тяжкий як вибір сорт для холоднішого підсоння. В такім підсонню можна плекати лише скоро дозріваючі сорти, про які знаємо, що вони дозрівають тут певно. До сорт найлучших належать: Магдалина андегавенська (Madeleine angevigne). Китиці має досить великі, найвчасніший з усіх, дуже солодкий в смаку, дозріває з кінцем серпня. Трохи вразливий в часі оцвіту, але впрочім витривалий на зиму, вимагає довгого притинання і багато місця, бо розростається сильно. Овочі має білі. — Малінгер ранній (Malingre prècoce) дозріває майже рівночасно з попередною сортою, має китиці дуже густо осаджені, середно великі, з овальними, зеленаво-жовтими ягодами. Росте слабо, родить богато, вимагає короткого притинання, а любить землю тяжшу. Хрупка Віберта (Chasselas Vibert) має китиці середні, ягоди великі, круглі, кущ росте середньо-сильно, родить пізно. Хрупка золота, (Chasselas dorè) має китиці середні, ягоди середні, зеленаво-жовті. Дозріває під муром чи парканом, при кінци вересня. В тепле літо дозріває добре і на отвертім місци в першій половині жовтня. Кущ дуже родючий. Найліпша сорта винограду до плекання під мурами і парканами в нашім підсонню. Є ще багато інших сорт. Хто бажавби собі закласти винницю, чи посадити кілька чи кільканайцять кущів, то за матеріялом і сортами винограду раджу звертатися до спеціяліста п. С. Жулінського інспектора в Державнім Садівн. город. Заведенню в Заліщиках. Виноград можна плекати у нас і на полі, розуміється в положенях соняшних і для його культури корисних.

Михайло Бардега

сад. і город. інстр

Торжественний похід на закінчення винозбору у Франції.

ВИСТАВА ПШЕНИЦІ в БРАЗИЛІЇ

В Куритибі відбудеться цього року вистава пшениці. Сфінансовання вистави взяв на себе уряд, щоби тим способом заохотити бразилійських хліборобів до сіяння пшениці.

З огляду на це, що деякі українські переселенці сіють пшеницю, а навіть є першими в певних околицях, що пішли на ризиковне діло, українські часописи в Бразилії взивають їх, щоби вони взяли участь в тій виставі.

було їх, не встоялися. Всі наложили буйними головами, разом із князем перенеслися в кращий світ, де людська злоба й зависть не мають уже сили.

Було це 5 вересня 1015 р. в понеділок.

Кара совісти.

Минули дні, тижні, місяці. Князь Святополк у всему давався вести своїй жінці. А вона не лякалася нічого й найбільшого злочину, щоб тільки остати в Золотоверхому Києві.

І пішов за Борисом і Глібом ще й третій брат — Святослав, князь Деревлян. Догонили його Святополкові посіпаки в Карпатах і там убили.

Та не довго прийшлося ждати на відплату.

Вернувся князь Ярослав із найнятою скандинавською дружиною й рушив на Київ пімстити смерть братів.

І пімстив. Не помогла Святополкові й поміч тестя Болеслава Хороброго. Ба, цей так був розгосподарився в Києві, що сам Святополк потайки став намовляти Киян, щоб убивали Болеславових вояків і так змусили його кинути Київ. І пішов Болеслав. Не помогли й Печеніги! Під Переяславом над цеюж Альтою, де убито князя Бориса розправився з братовбийником князь Ярослав.

І тікає князь Святополк із нечисленною дружиною, тікає поза межі рідної країни. Жінка його вже давно сидить у батька в Кракові.

Тікає пущами між Чехією й Польщею.

Тікає з рідної землі, та не втекти йому від докорів совісти.

Змучені розбивають намети.

— Спочати треба княже, — кажуть йому дружинники — а то зівсім із сил вибємося.

Спочати?! Як спочине, коли тільки заплющить очі, дрімати стане, як перед ним стають убиті брати. Тече кров із серця в Бориса, тече кров із шиї Гліба, увесь у крови й Святослав.

І всі три простягають до нього руки. І чує він у далі тупіт кінських копит брязкіт оружжа.

Зривається князь Святополк і кричить:

— Брати, брати простіть мені, простіть мені, простіть...

Вбігають його дружинники, привид зникає.

— Княже, що з тобою:

А він тільки:

— Тікаймо, тікаймо дальше!..

Тікають... Днями й ночами.

Аж одної ночі в бурю серед пущі побачили в долі світильце. Понесли туди князя Святополка на ношах між двома кіньми, бо вже не сила була йому сидіти на коні. Ослабав усе більше й більше.

Застукали в двері прироблені в скелі. Вийшов чернець.

— Переночуй нас кажуть,

А він:

— Не зміститеся ви в моїй келії, маленька вона.

— Ми — кажуть — розібємо собі намети, а ти князя нашого переночуй у себе — він недужий.

— Якого князя? — спитав чернець із зачудуванням.

— Князя Святополка Володимировича.

— Братовбийника! — мимоволі з острахом закликав чернець.

В цій хвилині з грудей князя вирвався страшний крик. Мов грім ударив його виклик черця. І тут, і тут на чужині знають уже, що він братовбийник!..

Та чернець уже вспокоївся:

— Добре — каже — внесіть князя в келію.

Келія була невеличка й тілька маленький каганчик розсвічув темряву в ній. Поклали князя на твердій постелі.

Дружинники вийшли. Князь остав тільки з черцем.

— Черче, — каже князь, коли всі вийшли — висповідай мене, може полекшає в мене на душі.

Чернець сів біля княжої постелі й князь сповідався довго, довго...

Потім заснув уперше від двох літ спокійно.

На другий день покликав до себе дружинників і каже:

— Вертайте в рідну країну, я оста-

СЛІПИЙ ВІД УРОДЖЕННЯ ВІДЗИСКАВ ЗІР в 44 р. ЖИТТЯ.

На очний відділ в Єгендорфі в Чехословаччині прийняли недавно 44 літнього сліпого музику, що від уродження мав більмо на очах. В цих днях лікар др. Фріде перевів операцію більмів. По операції сліпий відразу відзискав зір.

Що сліпий музика від уродження не мав зору, то коли відзискав його, не вмів вияснити собі значіння багато річей, що їх йому клали перед очі. Музиці показали нагло ріжні найзвичайніші предмети з щоденного життя, як мило, щітку, ножиці, книжку й т. п. Музика, хоч бачить їх, не знає їх прикмет та до чого придаються вони. І щойно, коли торкнеться їх рукою, пізнає до чого якийсь із предметів придатний.

Лікарі впевнюють, що поволи сила вратованого зору стане зівсім нормальна.

Такі случаї на загал дуже рідкі, бо тепер оперують більма вже багато вчасніше, перезажно в дитячому віці.

НАЙМОЛОДША ПРАБАБКА

Кравчиня Фед Бертоней стала прабабкою, хоч має щойно 47 літ. Пані Бертоней віддалася в 14 році життя та в 11 місяці по шлюбі діждалася донечки. Донька віддалася в пятнацятому році життя й рік пізніше обдарила тоді 31-літню п-ню Бертоней внучкою. Внучка теж віддалася в пятнайцятому році життя, й цього року стала матірю. Так пані Бертоней в 47 р. життя стала прабабкою. Є це мабуть наймолодша прабабка не тікьки в Парижі а й у цілій Франції.

ну тут у черця, тут буду відбувати каяття за мої великі гріхи...

Дружинники не відмовляли князя й не напирали, щоб їхав дальше. Розпращалися й відїхали.

А князь Святополк остав у пущі в келії черця. Мучився довго, заки розпрощався з цим світом.

Страшна недуга мучила його. Все тіло гнило, куснями відпадало. Сморід із гнилого тіла розносився кругом. Вкінці змилосердився Всевишній над грішником і він умер, умер серед страшних мук.

Чернець поховав його.

Минули роки й черця не стало. Неживого найшли його люде, що заходили до черця по духовий корм і поховали й хреста поставили...

Та ніхто з них не знав, що тут є ще одна могила. Могила князя Святополка була подальше від скелі...

Десятки літ зарівняли могилу. І ніхто сьогодні не знає, де спочало тіло князя Святополка Володимировича.

Та не вмерло ймення князя братовбийника, як не вмерло ймення Каїна.

І досі згадуємо його з огидою — братовбийника Святополка Окаянного.

КІНЕЦЬ.

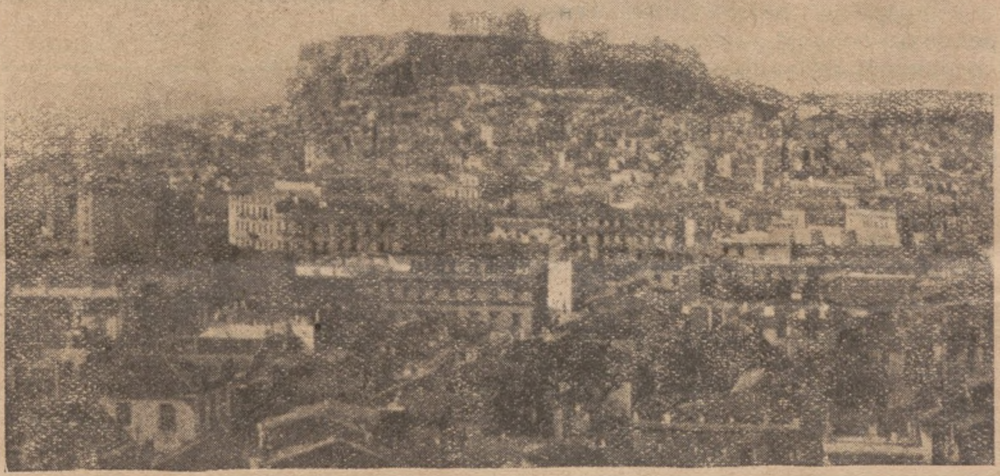
Століття воскресення грецької держави

Греція старинний культурний край, Греки найстарший культурний нарід. В давну давнину Греція не була одною державою. Було там багато малих держав. Та грецький нарід від найдавніших часів чувся одним — лучила його спільна мова й звичаї та обичаї, свідомість спільного походження.

Високо, дуже високо стояла старинна грецька культура: наука письменство й мистецтво та будівництво. Великий вплив на розвиток всеї Європи, а то й поза Європою мала старинна грецька культура. Цей вплив є ще й сьогодні. Вся культура теперішніх культурних народів у своїх основах спирається на старинній грецькій культурі.

Та мали Греки одну велику хибу. Поодинокі грецькі племена вічно сварилися, вічно війни провадили. А сусіди скористали з цього. Правда, наїзд Персів спільним зусиллям відперли Греки, та не вспіли вже опертися могутньому Римови. Аж коли римська держава розпалася, а потім і впала, відзискала Греція знов самостійність. З цією то Грецією й воювали наші князі Дир, Олег Віщий, Ігор Святослав, Володимир В. Ця Греція проіснувала аж до 1453 р. по Хр. Тоді Турки зайняли Царгород і грецька держава впала. Греки стали рабами Туреччини. Та не вбили Турки в серцях Греків бажання самостійності.

Це бажання розбудилося сильно від початку XVIII ст. Тоді оживилася торгівля Греції з Францією, Італією й середущою Европою. Греки збогачувалися. Великий вплив мали також школи, що скоро множилися, а й повстанські рухи в Македонії та в Епірі. І ще під кінець XVIII ст. двічи пробували Греки оружно виступити проти Туреччини, та оба рази невдапно. Та це не зразило їх. Царгородські Греки т. зв. фанаріоти й багаті купці завязували тайні союзи, які в цілій Греції вели агітацію за повстанням. І зєднавши на начальника „гетерії" тайного товариства Олександра Іпсілянтія, адютанта російського царя підняли повстання. Повстання здавила турецька влада жорстоко, та розбудило воно ще більше свідомість Греків, а заразом і викликало для них співчуття в усій Европі. Скрізь на Заході організували комітети приятелів Греків, що мали давати поміч повстанцям. Вже в січні 1822 р. проголосили грецькі народні збори незалежність Греції. Та ще вісім літ кривавилися Греки в геройській боротьбі з відвічним ворогом. Не встояли. Здавалося, що грецької справи не врятує вже ніщо. Европейські держави мали для нещасних Греків гарні слова, та не спішилися з помічю. Та тут посприяли Грекам обставини. Росія, Англія й Франція вимагали в Туреччини, щоб вона признала Грецію автономною державою під зверхництвом турецького султана.

Загальний вид Атен і Акрополю.

З цього прийшло до війни. Правда, Англія й Франція вскорі усунулися від війни, та Росія вела війну дальше й перемогла Туреччину. Туреччина признала независимість Греції, а великодержави признали Грецію самостійною державою на лондонській конференції в 1830 р.

Від цього часу минає саме сто літ.

За цих сто літ Греція вже як самостійна держава переходила ріжну долю. Були королі, з ріжних династий. Перший був саксонсько - кобургський князь Леопольд. Та він уже по кількох місяцях уступив, а по річній перерві став королем баварський королевич Оттон і панував до 1862 р., а по ньому данський королевич Юрій, що панував до 1913 р. Спершу проспір грецької держави був малий, та з часом збільшувався. Війна в 1913 Греції й Сербії з Болгарією поширила значно межі Греції, головно прилученням острова Кре-

ти та більшої части Македонії й части Епіру. В часі світової війни наслідник короля Юрія, син його Константин бажав задержати невтральність. Це було причиною до повалення короля, а на престіл винесено його сина Олександра. По смерти Олександра, вернув знов на престіл Константин. Та невдачі в війні з Туреччиною довели до знесення королівства й проголошення Греції републикою.

Культурно тепер Греція, не то що не дорівнює старій Греції, а стоїть дуже низько. Неграмотність серед народу, хоч і зменшилася й має Греція найменьше неграмотних із усіх балканських держав, то всеж таки ще є кількадесять неграмотних на кожну сотку громадян. Однак є вже чимало середніх і високих шкіл, розвивається письменство й мистецтво.

Так з відзисканням державности кріпне й грецька культура й збогачується країна.

Доля Греції нагадує нам нашу долю. І ми мали могутню й багату державу, що чудувалася їй вся Европа й ми втратили її головно через незгідчивість нашу і то вже кількома наворотами. В останнє в цій світовій війні. І тепер золотоверхий Київ замість бути столицею самостійної української держави — притоптаний важким чоботом червоних катів.

Чи це отямить нас і навчить нас згоди й єдности?!

Почесна варта „евзонів“ (піхоти) в Стадіоні.

Дивна дорога

(Великодні думки за Р. Лінгартом).

„І стануть сумні..“ (Лук. 24).

З Єрусалиму до Емауса*) заледви дві-три години дороги. Дорога коротка й нічим не замітна. А проте стала вона мандрівним шляхом для людства. Від часу, коли нею пройшли два самітні мандрівники**), чимало людей перейшло тою дорогою. Богато таких, що вийшли з дому сумні, а повернули веселі, що вийшли нещасні, а повернули щасливі.

Нещасні? Невже є ще сьогодні нещасні люди? В часах демократизму, і подібних течій, яких метою є „ущасливлювання“ людства! В часах, коли на приємности видається останній гріш, коли найздібніші люди сушать собі голови над тим, щоб люди вигідно мешкали, добірно їли, вигідно спали й навіть хорували та вмирали! В часах, коли помимо нарікань життєві вигоди так поліпшилися, що старі можуть тільки завидувати, коли згадують свою молодість! О так, колиб можна поліпшити життя тільки параграфами, винаходами й усякими уладженнями, то ми не далекі булиб від щастя.

А проте скільки на світі горя! Перегляньте статистику: самогубств, розводів, невилічимо хорих, збанкротованих і т. д. і т. д. А скільки тих, що про них мовчить статистика! Скільки міліонів понижених і оскорблених та обездолених людей, про котрих тільки один Бог відає...

Дорога в Емаус така коротка, а

*) Нині Кубейбе на півн.-зах. від Єрусалиму.

**) Гляди: „Церковний календар“ в нинішним числі.

Сокиринський 3)

З того „раю“

що за Збручем...

Десь тому три неділі чуємо, як на тамтім боці плач і зойк, як на Судний день. Що таке? Дивимося, а там знов забирають збіже, вже решту, та звозять на одно обістє до якогось комуніста, складають в стіжечки. Питаємо: Що таке? Большевики роблять комуну. Забирають всьо збіже, хто що має, коні і худобу, плуги, борони, всьо на якийсь „колхоз“ (спільне господарство). Бо тепер уже не будуть люди собі сіяти і збирати, а до гурту. Нема вже власного поля, нема меж, касують. Люди бігають мов загорілі та не вільно радитися. Де стане двох-трьох господарів, вже є большевик тай розганяє. Вибігла жінка з хати, одна з наших, що віддалася за України на тамтой бік і заводить: Дітоньки мої любі! Чим я вас погодую? Ще маю два бохонці хліба—що я вам дам як минуться? Всьо забрали. А вона вдовиця, чоловік десь загинув на війні.

Слухають наші люди та собі плачуть, а то й кленуть. Та що то поможе? От вже є комуна в Сокиринцях. Чуємо, один газда зарізав свою свинку, що собі годував. Довідалися большевики, набили чоловіка та кричать: А ти с... сину, на що зарізав кабанчика, коли то не твій? Се казьонний! Та як? Се мій питоменний. Сам виплекав і вигодував своїм хлібом. Нельзя, тепер комуна! Тай повели чоловіка під суд до міста, бо він „контрреволюціонер“ себто бунтівник, буржуй, куркуль. До нині ще не вернув. Кажуть, взяли на Сибір, а може й убили. Бо тепер стріляють комуністи хлопів як воробців, або вивозять тай вже не вертають.

Одного ранку вже в піст, чуємо музика грає, самі труби чути на трете село. Червоноармійці зганяють людей, дітей провадить професор з червонов плахтов парами. Щось співають та йдуть походом. Ми цікаві, що то воно буде? Зайшли до церковці, обступили, виносять образи з церкви й кидають на купу. А відтак підпалили, образи горять, діти кричать „ура“, жінки плачуть, а салдати бють нагаями. Відтак якийсь безвірок виліз на церкву і скинув хрест з церкви. Большевики плюють та допчуть хрест. Поломили! — А Бог би вас побив за св. хрест! — Та то гірш жидів і поган! — От чого дочекалися Сокиринці! — кажуть наші люди. А большевики затягають до церкви сикавку. З церкви зробили шопу на сикавку.

Коло дороги недалеко стояв ще хрест камінний, уже давний. Збіглися, побили на кусники, а румовисько викидали в Збруч. Горе хрещеному народові! Питаємо: Деж батюшка ваш? — Десь вивезли, а матушку (попадю) лишили, ходить помежи люди та просить кавалка хлібця. От бідна! А щож їй дамо, як самі не маємо нічого.

Хтось завважив з наших: Дивно, у псаломщика вже третий день не куриться з комина. Зимно, а не палять. Довідуються, у тамтобіцьких людей питають. Бо той псаломщик був добрий хазяїн. Мав свого поля 30 десятин, себто більше як 50 моргів на наш рахунок. Хата велика і будинки добрі, худоба, коні. Всьо забрали, кажуть тамтобіцькі, а вкінці і його самого десь вивезли з жінкою. Лишилися самі діти, що тиняються по селі. Чуємо, та бо і того взяли і другого, самих добрих господарів десь вивезли. А на їх місце привезли якихсь „кацапів“ та понадавали до тих жінок, що полишалися. *Д. б.*

така повчаюча! Бо вона показує нам, як приходиться до нещастя і як з нього вийти, хоч доріг до нещастя стільки, скільки є нещасних людей.

* * *

Чогож сумні станули два мандрівники на дорзі до Емауса? „А ми надіялися, що се той, що має спасти Ізраїля“. (Лук. $24,_{21}$) — казали вони. В тім то й річ, що вони забагато надіялися, забагато очікували: Ізраїля спасти, Римлян вигнати, зробити так, щоб Батьківщина стала вільна, щоб молоком і медом вона спливала, щоб віруючі стали сильні й богаті, словом, щоб на землі їх настав справжній рай — ось чого вони хотіли. Та не тільки це. Нещастя так пригнітило їх і так затемнило їх погляд, що вони бачили саме тільки горе. А все інше для них було немов поволокою заслонене: що Христос чейже сам усе те предсказав, що Він хотів терпіти, що Він доволі ясно говорив про своє воскресення, що побожні жінки цегож ранку знайшли порожний гріб, що про воскресення говорив Ангел і т. д. — про все те у своїм горю вони забули...

* * *

Забагато сподіватися і потім занадто чорно дивитися, ось дорога, яка веде людей до розчарувань, до смутку, до журби.

Не надіймося занадто ані на життя, ані на людей. Навіть від приятелів не очікуймо для себе нічого доброго. Тоді не буде таких розчарувань і стільки смутку та журби. Принайменше не будуть вони такі великі. Тоді й те невелике добро, якого деколи від людей зазнаємо, зробить нас щасливими. Нехай щастя приходить до нас несподівано. Зате нещастя приймаймо так, якби вже давно ми чекали на нього. Бо пословам Спасителя тільки той, хто віддасть життя, зискає життя.

І не впадаймо ніколи в чорну розпуку. Не робім із малої невдачі зараз цілої трагедії „зломаного життя“. Нехай із одної малої несправедливости не родиться в нас зараз „манія переслідування“. Тай не затулюймо в горю судорожними руками наших очей, щоб іще чорнійша ніч нас огорнула. Бо як є дорога з Єрусалиму в Емаус, так є дорога з Емауса в Єрусалим. Як є дорога до смутку, так і зі смутку є дорога до радости. І ті два мандрівники, коли тільки пізнали Воскресшого, „вставши в тій хвилі вернули в Єрусалим“, де знайшли зібраних апостолів, котрі витали їх радісними словами, „Во істину воскрес!“. — *Р. Г.*

ЖЕРТВИ

о. Николай Кейван, парох Маняви 5 зол. на кат. пресу.

о. І. Корлятович з Кавська переслав збірку в сумі 30 зол., призначену рішенням місц. Брацтв на католицьку пресу.

Жертводавцям щире Спаси Біг!

Протести проти переслідувань релігії в СССР.

Громадяни **Скла**, пов. Яворів, памятаючи зміст листа св. Отця Папи Пія XI. і Преосв. Епископа Йосафата Коциловського в справі релігійних переслідувань на Україні і в Росії, читаних в своїм часі в церкві, зібрані нині в день Благовіщення Пресв. Богородиці 7. 4. 1930. на спільних сходинах Тов. Апостольства Молитви, Брацтва церковного св. Параскеви, Госп. споживчої кооперативи „Поміч“ і Кружка „Сільського Господаря“ в місцевій захоронці С. С. Служебниць і вислухавши тут читання брошури о. Т. Галущинського ЧСВВ, „Царство сатани наступає на нас“ рішучо і однозгідно закладають

болючий протест.

1. Протестуємо проти діявольського переслідування большевиками всякої релігії на Україні і в Росії, особливо християнської віри, а з тої найзавзятійше св. католицької віри. 2. З окрема протестуємо проти руйновання хр. подружа, родини, народности, замикання і безчещення храмів Божих, вязнення, катування, розстрілювання священників і віриих як селян так робітників і інтелігентів. 3. Особливо протестуємо проти ужиття на негідні світські цілі одинокої наУраїні гр.-кат. церкви в Київі, збудованої майже виключно жертвами українського галицького громадянства та проти заслання її пароха о. Щепанюка на страшні Соловецькі острови. 4. Мученикови о. Щепанюкови, всім увязненим і засланим Епископам і священникам і всім переслідуваним за віру висказуємо своє братнє християнське співчуття і просимо Бога о мужну для них витревалість аж до кінця. 5. Прирікаємо, що з любови до Царя-Христа і привязання до Його св. кат. Церкви та в обороні добра народа свого будемо вистерігатися всяких большевицьких агітаторів і погубних газет та письм, а будемо натомість старатися поширювати у себе та спомагати християнські часописи як „Місіонар“, „Правда“, „Наш Приятель“ і инші в християнськім дусі видавані письма і книжки.

Слідують підписи й печатки назв. установ та приявних на сходинах громадян.

Манява, 7. 4. 1930. Підписані члени українських місцевих товариств а то: Читальні „Просвіти“ і Кооперативи „Манявський Скит“ як також взагалі члени громади Манява числячої 3.505 душ обр. гр. кат. по вислуханню реферату виголошеного головою згаданих товариств — рішучо протестують проти нечуваних насильств і звірств поповнюваних щоденно безвірками большовиками над вірними Християнської релігії і свого народу на так званій Радянщині в тім правдивім царстві антихриста.

Подаючи протест цей до прилюдного відома, висилаємо його до Мініст. Справ заграничних з прошенням долучити його до державного протесту.

Слідують печатки й підписи обох установ та підписи громадян.

Кавсько, пов. Стрий. Ми всі парохіяни і члени церковних Братцв зібрані дня 23. 3. 1930. на специяльнім згромадженні протестуємо проти страшних переслідувань католиків і всіх инших віроісповідань в Радянськім Союзі, та проти наруг, яких дізнає Боже Імя. Ми всі члени Брацтв зобовязуємося принимати в часі Великого Посту крім великодного св. Причастія, ще винагороджуючі св. Причастія за зневаги, яких дізнає Серце Христове в Радянськім Союзі. У відповідь на роботу антихриста між нашим народом висилаємо до Хвальної Редакції „Правди“ 30. (трицять) зол. на католицьку пресу, щоби в той спосіб активно причинитися до ширення царства Божо на землі. Отсею дорогою звертаємося до Вас чесні члени церковних Брацтв при інших церквах, щоби і Ви по можности принимали надгороджуючі св. Причастія та складали лепти на католицьку пресу, а в той спосіб вимолимо благословенство Серця Христового для всіх нас, а з католицької преси створимо духовий мур, який нас захований перед всякою отруєю антихриста.

Слідують підписи.

Мокротин, п. Жовква. Дня 23. 3. 1930 р. відбулись Загальні Збори Читальні „Просвіти“ в читальняній домівці при більшім зібранню членів. По вичерпаній програмі коротко, а ясно представив п. Дамян Нюнька теперішню большевицьку господарку. Всі зібрані одноголосно ухвалили протест такого змісту:

1. Протестуємо проти страшних переслідувань і гноблень наших братів на Великій Україні. 2. Протестуємо проти переслідувань християнської віри та нищення церков. 3. Протестуємо проти вязнення і катовання по тюрмах цвіту української інтелігенції, свідомого селянства та робітництва. 4. Протестуємо проти рабівничої господарки доконуваної червоним Урядом, який плодючу Україну перемінив на країну нужди, а хліборобський стан звів до жебрачої торби. Всім вязням, над якими відбувається якраз суд, на чолі з професором Єфремовим, шлемо дружний привіт і кличемо до них словами нашого Батька Шевченка: „Борітеся, поборете! Вам Бог помагає, за Вас сила, за Вас воля і прада святая“. *Присутний.*

Кити під охороною Союза Народів

Спосіб ловлення китів так удосконалено в нинішних часах, що богато скорше винищується китів і тюленів, як колись. І як піде так дальше то за якийсь час можна буде бачити кита тільки в зоольогічнім саді. Давнійше ловила Росія що року коло Гренляндії 31,000 тюленів, а тепер, коли тільки Норвегія має право ловлення, привозять норвежські китолови ледви 3—4000 тюленів. Те саме можна сказати і про китів. В 1617 р. привозили що року до порту в Гамбургу 54 китоловні кораблі 515 китів. А тепер один корабель зловить таку саму кількість на протязі 3 місяців. В полудневій Гергії та на Фалькляндських островах щезають кити з жахливою скорістю. На берегах Нової Зеляндії, де раньше повно було китів, тепер ледво животіють китоловні станиці. Поява кита належить там до незвичайних подій. Почин в охороні китів і тюленів зробила Ліга Народів, котра видала відозву до своїх 21 членів держав, щоби перевели у себе пропаганду в справі охорони тих звірят. 1 ц.м. збирався в Берліні комітет знавців, що з поручення господарчого комітету Союза Народів поробить відповідні заходи для охорони китів.

На образку бачимо в горі корабель із рибаками, що ловлять китів. Перед кораблем бачимо кита зловленого гарпуном. Тіло вбитого кита наповнене повітрям, щоб могло вдержатися верх води. На долішньому образку бачимо, як відділюють товщ кита від тіла. Товщ у кита грубий на 20 до 40 центиметрів. Перероблюють його на тран. Найкраще уявимо собі величину кита, коли порівняємо їх тіла з робітниками, що стоять на киті та побіч нього.

ПЕРЕПИСКА АДМІНІСТРАЦІЇ

Хто з передплатників, надав 4.IV 1930. в Тисмениці чеком „Н. Зорі" на передплату „Правди" зол. 7·20, а не подав своєї адреси? Просимо повідомити нас, бо не знаємо чиї се гроші.

ПОЖЕЖА МОСТУ

На днях занявся міст від іскри переїзжаючого поїзду на лінії Тернопіль — Потутори. Дерев'яний хідник на мості згорів на просторі 15 метрів. Перерви в комунікації не було.

ЧОГО НАМ БАЖАЄ АНҐЛІЙСЬКИЙ „ПРИЯТЕЛЬ"

Недавно був у Львові посол до англійського парляменту, член робітничої партії Сесіль Мальон. Деякі наші часописи витали його з телячим захопленням і реклямували як „нашого приятеля". Тимчасом той панок, після відїзду, сказав про те, що бачив ні се ні те. Є — каже лиш „деякі невеселі появи", але їх слід мабуть віднести до „внутрішньої машинерії" і що „здійснення основ соціялістичного робітничого інтернаціоналу моглоб тут привести до деякого успокоєння". Борони нас, Господи, від таких „приятелів"!

АРЕШТУВАЛИ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО РАДНИКА АМБАСАДИ

Повідомляють з Москви, що дотеперішнього радника большевицької амбасади в Ковні на Литві, Рабіновича, арештували агенти ГПУ на большевицько-латвійській границі та відставили під сильною стороажею до Москви. Рабіновичеві грозить кара смерти.

ВБИЛИ ПІСЛАНЦЯ З ДОКУМЕНТАМИ ХАРК. ПРОЦЕСУ

В поїзді, що їхав з Москви в Харків, хтось убив післанця з централі ГПУ в Москві та забрав йому всі документи, які відносилися до політичного процесу українських діячів у Харкові. На цілій лінії Москва—Харків переведено у звязку з тим труси й поарештовано багато залізничників. Але справців того нападу не викрили.

ЗГОРІЛА ЦЕРКВА І ПАРОХ. БУДИНКИ

Дня 5. квітня ц. р. вечером в селі Рогачин, пов. Бережани, згоріла стара церква, а також шпихлір і стайня на приходстві. В шпихлірі було 35 сотн. молоченого збіжа. Шкода виносить 11 тисяч зол. Спалені будинки були обезпечені в ПЗОВ в Тернополі і в „Дністрі". Церква була обезпечена на 5.610 зол. Причиною пожежі було світло, полишене в церкві.

КРІВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ ІНВАЛІДІВ

В Букарешті відбувся 11. ц. м. зїзд воєнних інвалідів. Після зїзду рушили інваліди демонстраційним походом до королівської палати, щоб зложити королеві петицію в справі тяжкого матеріяльного положення інвалідів. Але поліція не хотіла допустити демонстрантів під палату. Вивязалася сутичка, в котрій убито одного інваліда, а 20 ранено.

ДИНАМІТНА РИБОЛОВЛЯ

27-літний Фр. Пухняк з Будзанова вибрався до Скоморох, щоб ловити в Сереті рибу приголомшуванням вибуховим матеріялом. Коли тримав в руці фляшку, наповнену динамітом, та запалював льонт, фляшка нагло вибухла й обірвала Пухнякові обі долоні та сильно поранило йому лице, груди й ноги повище колін. В грізнім стані Пухняка відвезли до Чорткова до шпиталю.

Вся Писанка для „Рідної Школи“

З нагоди Воскресення Христового не забувайте на писанку для „Рідної Школи“.

Нехай кожне Товариство (Кружок „Рідної Школи“, Читальня, Луг, Сокіл, Кооператива, Молочарня і т, п.), кожне підприємство і кожний Українець та кожна Українка особисто чи гуртом перешлють дар на писанку „Рідній Школі“.

Приходи з вистав, концертів й инших улаштувань в часі від Великодня до Вознесення йдуть на „Рідну Школу“.

Сповніть свій обовязок супроти своєї дітвори і молоді, для Великого Майбутнього української нації.

Головна Управа „Рідної Школи“
Львів, Ринок 10.

СВЯТОКРАДСТВО

(Допис з Коломийщини).

В Рогині п. Коломия доч. парохії Вікно, тамтейші таки парохіяне, дізнавшись про стан грошевий церковної скарбони, прочитаний 16.II ц р. парохом в церкві, 6.III ц.р. розбивши двері від церкви і захристії, підваживши багнетом шуфляду церковної скарбони замкнену на три вертгаймівські замки, розбили її та забрали готівку около 400 зл.

Про кириню кількох хрунів і їх наслідки, напишу іншим разом. *Свій.*

НОВІ ЦІНИ МУКИ І ХЛІБА У ЛЬВОВІ

Від 10 квітня ц. р. обовязують у Львові такі ціни: за 1 кг. пшеничної муки в гуртівника 67 гр. в крамницях 73 гр., житня мука (урядового типу) в гуртівника 28 гр., за кг. хліба з темної житн. муки в пекарні з доставою 30 гр., в крамниці 32 гр., за 1 кг. хліба житн. (типу уряд.) в пекарні 42 гр., в крамниці 44 гр. Ціна булок без змін. (Максимальну тарифу у Львові вже були скасували, але пекарні зараз піднесли ціни і тому магістрат знову встановив тарифу).

ЧИ ЗНАЛИ ВИ, ЩО...

Грецькі „евзони“ (піхота) носять широкі спіднички—пояси, на які зуживають кількадесять метрів матерії.

Цего величезного рака зловили в Ню-Йорку в Америці. Він важив 30 фунтів.

Маленька Швайцарія виробила 23 міліони годинників і заробила на тім 300 міліонів франків.

Найбільше зуживають паперу у Злучених Державах Америки. На одного мешканця випадає там 63 кг., в Англії 37 кг., в Німеччині 26 кг. зужитого паперу на рік.

Козел з деревляною ногою, що його тут бачите, належить до фармера А. Гантера в Америці.

Вечірнє молоко корови дає більше поживи ніж ранішнє.

В Квінсленді (Австралія) ростуть дерева, що мають вигляд чайника.

ТРОХИ СМІХУ

ДОБРИЙ СПІВАК.

Дяк (до Матвія, котрий за довго тягнув „Господи помилуй“). — Чому ви, Матвію, разом з нами не кінчите? Матвій: — Або я з вами зачинав?

КРАЄВИЙ ПРОМИСЛ.

— Мамуню, та ви нездалі гриби збираєте, отроїтеся!

— Та хто їх їв би, та се до міста на продаж.

СЕ ЩЕ НЕ ДОКАЗ.

Поліцай (до якогось пана); Гей, пане, пса треба держати на ремінци.

— Се не мій пес.

— То мене нiщо не обходить! Він іде за вами.

— Се ще не доказ. Ви також ідете за мною.

ЗМІНИЛА ПІДПИС.

Одна неписьменна дівчина, що була послугачкою в одній редакції, все підписувалася хрестиком, коли діставала свою місячну платню. Але одного разу замість хрестика нарисувала колісцятко.

— Що то є? — питає адміністратор.

— Чому не робите хрестика, як звичайно.

— Чому? — відповіла вона. — Таж знаєте, що я минулого тижня вийшла замуж і змінила своє назвиско.

ТАКОЖ ПРИЧИНА.

— А за що ви бєте свого сина?

— А бо я купив йому черевики, а він має за великі ноги.

ЧЕРЕЗ ПОМИЛКУ.

СУДДЯ: То ви вкрали годинник з кищені?

— Через помилку, прошу світлого Суду.

— Якто через помилку?

— А так. Я шукав грошей, і трафив на годинник.

НЕ ХОЧЕ СІСТИ.

Господиня до своячки, яка прийшла до неї з міста в гості на село:

— Візьми стілець і йди видій корову.

За хвилину своячка вертає зі стайні і каже:

— Поможіть мені. Я поставила стілець, а та дурна корова не хоче сісти.

— —

ЩО ЛЮДИ ЛЮБЛЯТЬ СЛУХАТИ.

Один проповідник, який все мав мало слухачів, одного разу оповістив таке: Минулої ночі явився мені чорт і сказав мені богато цікавих річей. Нині вже нема часу, щоб вам це розповісти. Прийдіть уже на слідуючу проповідь, тоді все розкажу. На другий раз прийшла маса народу. А тоді проповідник каже: Коли голошу те, що Бог сказав, то мало вас слухає, а нині вас так много, щоби слухати слів з пекла. Чи вам сатана милійший від Бога?

— —

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

20. (7) Неділя Пасхи. *)

УСТАВ: Раненько правиться при Божім гробі. Містополун. Свящ. одітий у всі фіол. ризи кадить Божий гріб і зачинає Начало об. По псал. 50 Канон вел. Суботи „Волною морскою" і проче. По Трисвятім троп. „Егда снишел" Ект. Помилуй нас Боже і Отпуст суботи вел. По отпусті Благообразний Йосиф 3 р. з поклон. Потім священик дає плащаницю чотиром мужам зміняє фіолет. ризи на світлі, кадить Найсв. Тайни і бере їх на обхід як в велику Пятницю. При виході на обхід зачинає священик „Воскрес Ісус от гроба" і при звуках дзвонів і співі сеї пісні відбувається обхід. По обході священик і мужі з плащаницею вертають до середини церкви. Священик ховає Найсв. Дари, а плащаницю кладе на престолі головою до лівої руки і виходить при пісні „Воскресеніє Твоє" перед головні двері церкви, які затворяються. Священик кадить двері і зачинає: Слава святій і проче як в Служебнику. При кінці священик співає Христос воскресе і отвирає крестом двері і входить з людьми до середини церкви. Перед престолом співає Ект. вел. По возгл. Канон Пасхи як в Служебн. На хвалите стих. 8. Октоїх 1. гл. 4. і Пасхи 4 зі стихами, Сл., І н. Пасхи. В часі співання стихир Пасхи священик дає вірним цілувати хрест і поздоровляє їх словами „Христос воскресе". По стихирах Ектенії обі і Отпуст з крестом. По отп. священик піднисить крест і говорить „Христос воскрес" а вірні відповідають: Воістину воскрес 3 рази. (Так робиться по кождім богослуженню через Світлий тиждень). Служ. Бож. Злат. За „Царю небесний" „Христос воскрес" 3 р. до Вознесення. По Благословенно царство Христос воскресе 3 р. Антиф Пасхи. Єлици. Апост. 1 Євг. Йоана 1. з перестанками і дзвоненням у всі дзвони. За Достойно Ангел вопіяше і Світися. За Благословен грядий. На многа літа. Да ісполняться і Буди імя „Христос воскресе". По заамв. молитві благословення Артоса як в Служебнику. Отпуст з Крестом. По отпусті благослов. брашен як в Служебнику. Веч. вел. Священик у всіх ризах кадить і зачинає Благословен Бог наш — Христос воскр. 3 р. зі стихами. Єктен. вел. Гди возв. стихр. 6 (глас 2) Сл. 7. стихра І н. догмат. 2 глас. Вход з Єванг. Прокім. Кто Бог. велій — І о еже сподобитися і Євг. Йоан. 65. Проче як на вел. Веч. Стхра ствна перша воскр. (2 гласа) і Пасхи зі стихами. Отпуст з крестом. (Від нині до суботи на Службах одежі світлі. Час заказаний Загальниця).

21. (8) Понеділок світлий.

УСТАВ: Утреня як вчера тільки Єктен. мала на Канoні по 3. п 6. п і 9. п. Стхвні глас 2. Отпуст з Крестом. Часи Пасхи. Сл. Божа Злат. як вчера — Прок. Во всю землю Апост. 2. Євг. Йоан. 2. (без перестанків і дзвонення).

22. (9) Второк світлий. Св. муч. Євпсихія.

УСТАВ: Веч. вел. як вчера тільки стихири на Гди возв. гласа 3. Вход з кадилом. Прокім. Бог наш. Рцім вси і проче. Стхвна одна воскр. (гласа 3.) і Пасхи зі стихами. Отпуст з крестом. Повеч. і Полунощ. Пасхи. Утреня як вчера — Хвалите сгхри воскр. (гл. 3) 4 і Пасхи Служба Божа Злат. Антиф. Пасхи Апост. 4, Євг. Луки113.

23. (10) Середа світла. Св. мучен. Терентія і проч. **24. (11) Четвер світл.** Свщмч. Антипи. **25. (12) Пятниця світл.** Св. преп. Василія. **26. (13) Субота світла.** Свщмч. Артемона.

*) **Воскресення ГНІХ** так описує св. єванг. Лука: ...А в перший день тижня, дуже рано, прийшли (жінки) до гробу, несучи пахощі, котрі приготовили, і знайшли камінь відвалений від гробу, і ввійшовши не знайшли тіла Господа Ісуса. І сталося, коли збентежилися сим, се два мужі станули біля них в блискучих одежах. Колиж настрашились і нахилились до землі, сказали до них: Чого шукаєте живого між мертвими? Нема його тут, а встав; згадайте, як вам говорив, коли ще був в Галилеї, кажучи: Що Син Чоловічий має бути виданий в руки людей грішників і розпятий і в третий день воскреснути. І згадали його слова. І вернувши від гробу, сповістили про все одинайцятьох і всіх прочих. А була Марія Магдалина і Йоанна і Марія Якова. І прочі з ними говорили про се апостолам. І здавались їм видумкою їх слова, і не повірили їм. Та Петро встав, побіг до гробу і нахилившися, побачив одні покривала, і відійшов, дивуючися сам в собі тому, що сталося.

І се два з них (з учеників Господа) ішли в той же день в село, що було віддалене на шістьдесять стай від Єрусалиму, на імя Емаус. І розмовляли вони зі собою про все те, що приключилося. І сталося, коли розмовляли та розпитували один одного, і сам Ісус приблизившися, ішов з ними. Та очі їх заступило, що його не пізнали. І сказав до них: Що се за розмови, що ведете між собою, йдучи? І станули сумні. А оден, котрому імя Клеопа, сказав до нього у відповідь: Хіба ти оден захожий в Єрусалимі і не знаєш, що в нім сталося в ті дні? А він сказав їм: Що? І сказали йому: Про Ісуса Назарянина, що був пророком, сильний в ділі і слові перед Богом та всіми людьми; як видали його наші первосвященики і князі на суд смертний і розпяли його. А ми надіялися, що се той, що має спасти Ізраїля; а тепер до того всего третий день сьогодня, як те сталося. Та й деякі жінки з наших налякали нас, що були досвіта при гробі, і не знайшовши його тіла, прийшли, кажучи: Що і явленнє ангелів бачили, котрі говорять, що він жиє. І пішли деякі з наших до гробу, і знайшли так, як жінки сказали, а самого не бачили. А він сказав до них: О нерозумні і тверді серцем, щоби повірити всему, що говорили пророки. Чи не мав Христос се пострадати і увійти в свою славу? І почáнаючи від Мойсея та всіх пророків виясняв їм із усіх писань, що були про нього. І приблизилися до села, до котрого йшли, а він удавав, що йде дальше. І затримали його, кажучи; Зістань з нами, бо вечоріє і нахилився день; і увійшов, щоб остати з ними. І сталося як сидів з ними за столом, взяв хліб і благословив і переломив і дав їм. І отворилися їх очі і пізнали його, а він зник їм з очей. І говорили до себе: Чи наше серце не горіло в нас, коли говорив в дорозі, і коли відчиняв нам Письмо? І вставши в тій хвилі, вернули в Єрусалим і знайшли зібраних одинайцятьох і тих, що були з ними, котрі говорили: Справді встав Господь і явився Симонові. А сі розповіли, що сталося в дорозі і як пізнали його по ломанню хліба. (Лук. 24.)

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

20. IV. 1132 помер князь Мстислав син Володимира Мономаха. За життя батька Володимира Мономаха був Мстислав новгородським князем. По смерти Володимира Мономаха (1125 р.) на бажання Киян став він київським великим князем. Був це князь рішучий і воївничий. Володимир Мономах часто посилав його з військом, де вимагала потреба. Ходив він походом на ливонську Чудь за озером Пейпусом, здобув город Оденте (Ведмежу голову). Хоч був войовничого духа, то був миролюбивий, як його батько, й нераз завзивав князів до згоди. Коли мусів іти війною на Олега Святославича, князя володимирсько-волинського й чернигівського і переміг його, переказав йому: „Я від тебе молодший, пересилайся з моїм батьком, поверни дружину, що ти захопив. Я слухатиму тебе, що скажеш". Колиж князь Олег дальше непокоїв його, він знов ударив на нього й побив його військо. Коло Олег пустився втікати, Мстислав післав за ним гінця,щоб сказав йому: „Не втікай, краще пішли до братів із просьбою. Вони не віднимуть у тебе землі, я сам буду просити батька за тебе". Як великий князь київський держався він крїпко на престолі й умів задержати повагу великокняжої влади. Був він одружений із Христиною дочкою шведського короля, а його дочка була жінкою грецького царевича.

22. IV. 1622. помер запоріжський гетьман Петро Конашевич Сагайдачний. Сагайдачний походив із дрібної шляхти в Самбірщині. Учився він в острожській академії,а потім пішов на Січ. Тут скоро вибився на чільне місце й здобув ще за молоду лицарську славу. Кількома наворотами вибирали його запоріжці кошовим. В походах воєнних загрожував самому Царгородові, здобув Кафу, де відбувалася торгівля невільниками. ·ому теж завдячувало Запоріжжа своє скріплення. Та не тільки про воєнну славу думав славний син галицької землі. В 1614 р. Сагайдачний прибув у Київ і взявся з своїми земляками галичанами, вченими Плетенецьким та Борецьким до культурної роботи. Купили монастирським коштом друкарню Балабанів, що була в Стрятині в Рогатинщині й перевезли її в Київ. На зразок львівського ставропігійського брацтва, заснували й у Києві таке брацтво. До цего брацтва вписався Сагайдачний з усім військом запоріжським. Помер Сагайдачний від ран, що їх одержав у боях під Хотином. Про Сагайдачного так пише Поляк, сучасник його Собеський: „Був він людина великого духа, що сам шукав небезпеки, легковажив життям, у битві був перший, колиж доводилося відступати був останній. Був жвавий, діяльний, в таборі сторожкий, мало спав, не пиячив. На нарадах був обережний і в усяких розмовах маломовний." Про нього остала память і в відомій народній пісні.

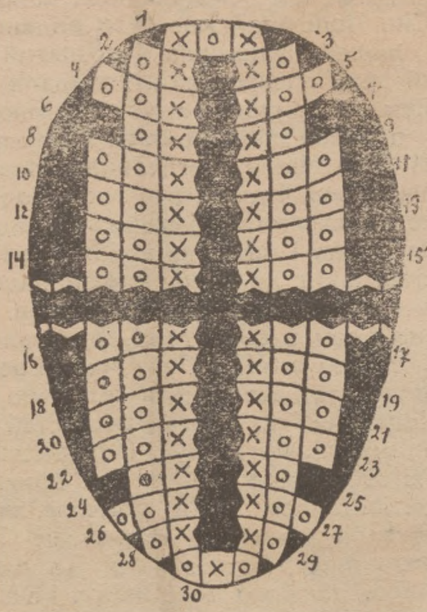
— —

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

20. IV. схід сонця 4·24, захід 6·27
21. IV. „ „ 4·22, „ 6·23
22. IV. „ „ 4·20, „ 6·24
23. IV. „ „ 4·18, „ 6·26
24. IV. „ „ 4·16, „ 6·27
25. IV. „ „ 4·14, „ 6·29
26. IV. „ „ 4·12, „ 6·30

Дня 20. IV. о год. 9·8 веч. остання чверть місяця. Столітний калєндар віщує від 20. IV. тепло і погоду до кінця місяця. Метеоральоґи кажуть інакше, бо при кінці квітня заповідають дощ.

Великодня загадка

1. Співає в церкві, 2. Заімменник особовий 4. Є при шахах. 6. Є в картах. 8. мають люди і звірята. 10 Є при вистрілі гармат. 12. Прислівник. 14 Йде коло дороги. 16. Співучий пташок. 18. Інакше ліс. 20. Часть лиця. 22. Злучник. 24. Прислівник. 26. Боронить твердині. 28. Звірятко (назад). 3. Перша часть саней. 5. Комаха. 7. Заіменник особовий. 9. Покріпляє чоловіка. 11. Напій. 13. Має рибак. 15. Заіменик. особ. 17. Діточа слабість. 19. Перша жінка. 21. Фаза місяця. 23. Оклик. 25. Часть куми. 27. Рід папуги. 29. Ріка (назад). 30. Колись був пануючий.

За добру розвязку цеї загадки прислану до кінця квітня ц. р. Редакція признає передплатникам нагороду в книжках У.Х.О. до висоти чвертьрічної передплати „Правди“.

Політичний словар

Ґето (італійське слово), відокремлена жидівська дільниця в місті, що в ній в давних часах, мусіли жити жиди. І тепер називають ґетом дільниці в місті, де живуть жиди, хоч тепер уже вільно їм жити всюди.

БІРЖА

ЗБІЖЖА: (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 36·00—37·00, пшениця с. 33·25—34·25 жито д. 18·00—18·50, жито сел. 17·25—17·75, ячмінь на мливо 16·50—17· овес гал. 15·50—16·, кукуруза 21·25—22·25, бараболя промисл. 2·75—3·, фасоля біла 45—55, фасоля колір. 30—35, фасоля краса 40—45, горох ½ Вікторія 24·75—26·75, горох пільн. 20 21·, гречка 22·00—23·00 лен 66·50 - 68·50, любинь 24—25, конюшина червона 140—160, просо 26·75—27·75, сіно прас.: 8·50—9·00, солома прас. 5—6.

ГРОШІ. Доляр ам. 8·90.

Худоба: На львівській торговиці платили в половині квітня за середні корови 1·05—1·25 зол., за товсті воли по 1·30—1·60 зол. за телята по 1·05 - 1·25 зол. за 1 кг. живої ваги.

Безроги: Фабрика мясних консерв Рукера платила за товсті безроги на заріз мо 2·20—2·30 зол., за безроги на вивіз по 1·80—2·00 зол. за 1кг. живої ваги.

Молоко, масло, яйця: „Маслосоюз“ платив дня 5. IV. за першорядне солоне масло на вивіз по 5·10 зол. за кг. за несолене в бльоках 5·10 зол.

За літру молока 34 гр., за літру сметани 1·60 зол.

За копу яєць платиться 5·30 зол. З огляду на близькі свята попит збільшений.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи“ Промислу Графічного“ у Львові, Ринок 9. — Телеф. 76-14.
Відповідальний редактор Антін Лотоцький. Видає Інститут Неп. Зач. П. Д.